

Ὁ ἍΓΙΟΣ ΠΑΡΗΤΑΣ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΣΕΡΡΩΝ ΚΑΙ ΝΙΓΡΙΤΗΣ
ΕΤΟΣ ΚΣΤ' - ΤΕΥΧΟΣ 253 - ΜΑΡΤΙΟΣ - ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2014

Περιεχόμενα

«Ο ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΗΤΑΣ
ὁ ἐν Σέρραις ἀθλίσας».
Διμηνιαίο Περιοδικό
Ἱερᾶς Μητροπόλεως
Σερρῶν καὶ Νιγρίτης,
ἐκδιδόμενο ὑπὸ τοῦ Ἐπικοινωνια-
κοῦ καὶ Μορφωτικοῦ Ἰδρυμάτος
«Ὁ Ἅγ. Νικήτας ὁ Νέος»,
προνοία καὶ ἐπιμελεία
τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου
Σερρῶν καὶ Νιγρίτης
κ.κ. ΘΕΟΛΟΓΟΥ.
Ἰδιοκτίτης:
Ἱερά Μητρόπολις Σερρῶν
καὶ Νιγρίτης.

Δ/ΝΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ
πρωτ. Ἰορδάνης Θεμελίδης
ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
Γεώργιος Μπακιρτζής
Παναγιώτης Παπαφράγκος
Παναγιώτης Σκαλτσής
Φιλοκτίμων Φάκας
Χαράλαμπος Χαραλαμπίδης
Διανέμεται δωρεάν.
Συνδρομές προαιρετικές.
Ἐπιστολές καὶ ἐμβάσματα:
Ἱερά Μητρόπολις Σερρῶν
& Νιγρίτης - 621 22 ΣΕΡΡΕΣ
Τηλ. 2321 0 68 100
Fax 2321 0 68 119
Τυπογραφείο «ΜΕΛΙΣΣΑ»,
Ἀσπροβάλτα Θεσ/νίκης
τηλ. 2397 0 23 313
Fax 2397 0 21 754

Εἰκόνα ἐξωφύλλου:

**Ἡ Ἀνάσταση
τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ**

Τά ἐνυπόγραφα ἄρθρα ἐκφράζουν
ἀπόψεις τοῦ ἀρθρογράφου, γιά τίς
ὁποῖες καί φέρει ὁ ἴδιος τήν εὐθύνη.

- Πατριαρχική Ἐγκύκλιος ἐπί τῷ Ἁγίῳ Πάσχα51
- Σεβ. Μητροπολίτου Σερρῶν καὶ Νιγρίτης κ. Θεολόγου:
*Πνευματική Διδαχή ἐπί τῇ Λαμπροφόρῳ Ἀναστάσει
τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ*54
- Κωνσταντίνου Κωνσταντινίδη:
Χριστός ἢ πάντων Χαρά56
- Σεβ. Μητροπολίτου Σερρῶν καὶ Νιγρίτης κ. Θεολόγου:
Ἅγιος Νεομάρτυς Νικήτας58
- Χαράλαμπου Ν. Χαραλαμπίδη:
† Πατήρ Εὐσέβιος Βίττης: Ὁ ἀναζητητής τοῦ ἀπόλυτου61
- Πατριαρχικόν εὐχαριστήριον ἔγγραφο
διὰ τήν ἔκδοσιν τοῦ τόμου «Ναός Περικαλλῆς»63
- Μαλαματῆς Χαριζανοπούλου - Ἀμπελίδου:
Περιμένοντας τήν Ἀνάσταση (ποίημα)64
- Γεωργίου Στ. Μπακιρτζῆ: *«Ἄς πεθάνουμε κοιτάζοντας
ἄφοβα τόν θάνατο στα μάτια!» (Γεωργάκης Ὀλύμπιος)*65
- Ἀπόψεις καὶ Σχόλια68
- Στέλλας Δήμου: *Χριστός Ἀνέστη (ποίημα)*70
- Ἀνακοινωθέν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου71
- Παναγιώτη Ἰ. Σκαλτσῆ: *Θέματα ἱστορίας
καὶ Θεολογίας τῆς Λατρείας: Ἡ ἀκολουθία τοῦ Ὁρθρου*73
- Ἐκκλησιαστικές Εἰδήσεις καὶ Χρονικά76
- Ἀπό τῆ Σοφία τῶν Πατέρων:
Πάσχα, τό μέγα καὶ ἱερόν87

Ἀσκητική Γωνιά

Πρέπει νά ἀγωνιζόμαστε γιά τήν ἀπόκτηση τῆς ἀρετῆς,
χωρίς νά χαλαρώνουμε ποτέ. Πρέπει νά ἀσχολούμαστε
ἀκατάπαυστα, γιά νά κάνουμε τήν ἀρετή βίωμα.

Ἦσος Κασσιανός

Πρέπει νά ζοῦμε μέ ἀπλότητα, δίχως νά ἀγαπᾶμε τήν
πολυτέλεια, ἔχοντας πλήρη ἐμπιστοσύνη στήν πρόνοια
τοῦ Θεοῦ.

Γέροντας Παῖσιος Ἀγιορείτης (1924-1994)

Πρέπει νά κανονίζουμε τίς τροφές ἀνάλογα μέ τήν
κατάσταση τοῦ σώματος, ὥστε ὅταν εἶναι ὑγιές νά χαλι-
ναγωγεῖται ὅπως πρέπει· καί ὅταν εἶναι ἄρρωστο νά πε-
ριθάλλεται μέ μέτρο.

Ἅγ. Διάδοχος Φωτικῆς

† ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ
 ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
 ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ - ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ
 ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
 ΠΑΝΤΙ ΤΩι ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΧΑΡΙΝ,
 ΕΙΡΗΝΗΝ ΚΑΙ ΕΛΕΟΣ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝΔΟΞΕΩΣ
 ΑΝΑΣΤΑΝΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ!

«**Α**εύτε», ἀδελφοί καί τέκνα ἐν Κυρίῳ, «λάβετε φῶς ἐκ τοῦ ἀνεσπέρον Φωτός» τοῦ Φαναρίου, τοῦ Ἱεροῦ Κέντρου τῶν Ὁρθοδόξων, καί δοξάσωμεν ὅλοι ὁμοῦ καί ἀπό κοινοῦ «Χριστόν τόν Ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν».

Ζοφερά ἦτο ἡ ψυχική κατάστασις τῶν μαθητῶν τοῦ Κυρίου μετὰ τήν Σταύρωσι Αὐτοῦ, διότι διά τῆς δι' αὐτῆς θανατώσεως τοῦ Κυρίου διελύθησαν αἱ ἐλπίδες τῶν μαθητῶν Του περί ἐπικρατήσεως Αὐτοῦ καί αὐτῶν ὡς πολιτικῆς ἐξουσίας. Εἶχον ἐκλάβει τήν θριαμβευτικὴν εἴσοδον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, μετὰ τήν ἀνάστασιν τοῦ Λαζάρου καί τήν θαυματουργικὴν τροφοδοσίαν πέντε χιλιάδων ἀνδρῶν, πλέον γυναικῶν καί παιδίων, διὰ πέντε ἄρτων καί δύο ἰχθύων, ὡς προανάκρουσμα τῆς κατακτήσεως ὑπ' αὐτῶν κοσμικῆς ἐξουσίας. Ἡ μήτηρ δύο ἐξ αὐτῶν ὑπέβαλε μάλιστα τό αἶτημα ὅπως οἱ υἱοὶ αὐτῆς καθήσουν εἰς ἐκ δεξιῶν καί εἰς ἐξ εὐωνύμων τοῦ Κυρίου, ὅταν Οὗτος ἀναλάβῃ τήν ἐξουσίαν. Ὅλα αὐτά διελύθησαν ὡς παιδικαὶ φαντασίαι λόγῳ τοῦ φοβεροῦ πλήγ-

ματος τῆς θανατικῆς ἐκτελέσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Τήν πρωίαν, ὅμως, τῆς μᾶς τῶν Σαββάτων αἱ Μυροφόροι εὗρον τόν τάφον κενόν καί ἤκουσαν παρά τοῦ Ἀγγέλου ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν. Μετ' ὀλίγον δέ εἶδον Αὐτόν εἰς ἄλλοίαν κατάστασιν, μή ἐπιτρέπουσαν εἰς τὰς Μυροφόρους νά Τόν ἀγγίξουν. Ἡ τοιαύτη ἀπροσδόκητος ἐξέλιξις τῶν πραγμάτων προεκάλεσε τήν ἀπορίαν τῶν περί τόν Ἰησοῦν περί τῆς περαιτέρω ἐξελίξεως τῶν γεγονότων. Ἡ ἀπάντησις δέν ἐδόθη εἰς αὐτούς ἀμέσως. Εἰδοποιήθησαν νά ἀναμένουν μέ ὑπομονήν καί καρτερίαν μέχρις ὅτου ἐνδυθοῦν δύναμιν ἐξ ὕψους. Πειθαρχήσαντες δέ εἰς τήν ἐντολήν, ἀνέμενον μέχρι τῆς Πεντηκοστῆς, ὅτε τό Ἅγιον Πνεῦμα, ἐπελθόν, ἀπεκάλυψεν εἰς αὐτούς, ἐν πληρότητι, τήν νέαν ἀποστολήν των. Αὕτη δέν συνίστατο εἰς τήν ἀπελευθέρωσιν ἐνός ἔθνους ἀπό τῆς ὑποδουλώσεως εἰς ἄλλο ἔθνος, ἀλλά εἰς τήν ἀπελευθέρωσιν τῆς ἀνθρωπότητος ὅλης ἀπό τῆς ὑποδουλώσεως εἰς τόν ἄρχοντα τοῦ κακοῦ καί εἰς τό κακόν ἐν γένει. Μία ἄλλη

μεγάλη αποστολή διαφορετική από εκείνην τήν ὁποίαν ὠνειρεύοντο.

Ἡ ἀσύλληπτος ἐντολή τῆς διαδόσεως τοῦ κηρύγματος τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ ἀνθρώπου ἀπό τῆς δουλείας τοῦ θανάτου ἐξέπληξεν αὐτούς, ἀλλ' ἀνελήφθη μετὰ ζήλου καί ἐκηρύχθη πανταχοῦ καί ἔσωσε καί σώζει πολλούς ἀπό τοῦ θανάτου. Ὑπάρχει ὁ πρωτότοκος τῶν νεκρῶν, ὁ ἀναστημένος Ἰησοῦς, ὁ ὁποῖος προσφέρει εἰς ὅλους τήν δυνατότητα τῆς ἀναστάσεως καί τῆς αἰωνίου ζωῆς, μίᾳ ζωῆς ἢ ὁποία δέν ὑπόκειται πλέον εἰς τήν φθοράν, διότι ἐν τῇ ἀναστάσει οἱ ἄνθρωποι εἶναι ὡς οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ ἐν οὐρανῷ καί φέρουν σῶμα πνευματικόν ἀντί τοῦ σαρκικοῦ.

Πρόγευσιν αὐτῆς τῆς μακαρίας ἀναστασίμου καταστάσεως βιοῦμεν ἀπό τώρα, ὅταν φέρωμεν τό σάρκινον ἔνδυμά μας εἰς τρόπον ὥστε νά μή γευώμεθα τήν οὐσίαν τοῦ θανάτου, δηλαδή τήν ἀπομάκρυνσιν ἀπό τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, ἀλλά νά αισθανώμεθα ὅτι μετέβημεν ἀπό τοῦ φυσικοῦ θανάτου τοῦ σαρκίνου σώματος εἰς τήν ἀνωτέραν ζωὴν τοῦ πνευματικοῦ τοιοῦτου διὰ τῆς μετ' ἀγάπης γνώσεως τοῦ Προσώπου τοῦ Κυρίου, ἢ ὁποία γνώσις ἰσοδυναμεῖ πρὸς τήν αἰώνιον ζωὴν.

Δέν προσδοκῶμεν, λοιπόν, ἀπλῶς τήν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν ὡς ἓν γεγονός τοῦ ἀπωτάτου μέλλοντος ἀλλά μετέχομεν αὐτῆς ἀπό τοῦδε, ὥστε νά κραυγάζωμεν ἐνθουσιωδῶς μετὰ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου Χρυσοστόμου: «*Ποῦ σοῦ, θάνατε, τό κέντρον; ποῦ σοῦ, Ἄδη, τό νίκος;*». Συνανέστημεν μετὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καί ζῶμεν τά ἔσχατα ὡς παρόντα καί τά παρόντα ὡς ἔσχατα. Ἡ ἀνάστασις διαποτίζει τήν ὑπαρξιν ἡμῶν καί πληροί χαρᾶς αὐτήν. Ὡς ἐπλήσθη χαρᾶς τό στόμα τῶν μαθητῶν ἐν τῷ λέγειν ἀνέστη ὁ Κύριος.

Συνεχίζομεν τό ἔργον τῶν Ἀποστόλων. Μεταδίδομεν εἰς τόν κόσμον τό μήνυμα τῆς ἀναστάσεως. Κηρύσσομεν ἐν ἐπιγνώσει, ὅτι

ὁ θάνατος δέν πρέπει νά ἔχη θέσιν εἰς τήν ζωὴν μας, οὐδεμίαν ὠφέλειαν προσφέρει εἰς τήν ἀνθρωπότητα. Οἱ ἐπιδιώκοντες νά βελτιώσουν τήν κοινωνικὴν ζωὴν διὰ τοῦ θανάτου συνανθρώπων τινῶν αὐτῶν, δέν προσφέρουν ἀγαθὴν ὑπηρεσίαν εἰς τοὺς ἐπιζῶντας. Ὑπηρετοῦν τήν ἐπέκτασιν τοῦ θανάτου καί προετοιμάζουν τήν ὑπ' αὐτοῦ καταβρόχθισιν ἑαυτῶν.

Εἰς τὰς ἡμέρας μας τὰ τύμπανα τοῦ θανάτου καί τοῦ σκότους ἠχοῦν μανιωδῶς. Μερικοὶ συνάνθρωποι μας πιστεύουν ὅτι ἢ ἐξόντωσις ἄλλων συνανθρώπων μας εἶναι πρᾶξις ἐπαινετὴ καί ὠφέλιμος, ἀλλὰ πλανῶνται οἰκτρῶς. Δυστυχῶς, ἢ ἐξουδένωσις καί καταπίεσις τῶν ἀσθενεστέρων ὑπὸ τῶν ἰσχυροτέρων ἐπικρατεῖ εἰς τήν κοσμικὴν πυραμίδα τοῦ γίνεσθαι. Συχνάκις ἐκπλήσσει ἡ σκληρότης καί ἔλλειψις εὐσπλαχνίας τῶν κρατούντων τὰ ἡνία τοῦ κόσμου καί τῶν νομιζόντων ἐξουσιάζειν αὐτοῦ.

Ὁ Χριστός, ὅμως, διὰ τοῦ σταυρικοῦ θανάτου Αὐτοῦ ἀντέστρεψε τήν κοσμικὴν πυραμίδα καί εἰς τήν κορυφὴν αὐτῆς ἐτοποθέτησε τόν Σταυρόν Του. Εἰς τήν κορυφὴν εὐρίσκεται ὁ Ἰδιος, ἐπειδὴ Αὐτός ἔπαθε πλεῖον πάντων τῶν ἀνθρώπων. Δέν ὑπῆρξεν ἄνθρωπος εἰς τόν κόσμον ὁ ὁποῖος ὑπέφερεν ὅσα ὑπέφερεν ὁ Θεάνθρωπος Χριστός: «*Σχήματι εὐρεθεὶς ὡς ἄνθρωπος ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν γενόμενος ὑπῆκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δέ σταυροῦ*». Διὰ τοῦτο ὁ Θεός Πατήρ «*ἐχαρίσατο Αὐτῷ ὄνομα τό ὑπὲρ πᾶν ὄνομα, ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πᾶν γόνυ κάμψη ἐπουρανίων καί ἐπιγείων καί καταχθονίων*» (Φίλιπ. β' 8-11).

Συχνάκις εἰς τήν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος βλέπομεν νά κυριαρχῇ τό σκότος τοῦ θανάτου, τό ἄδικον ἀντί τῆς δικαιοσύνης, τό μῖσος καί ὁ φθόνος ἀντί τῆς ἀγάπης, καί τοὺς ἀνθρώπους νά προτιμοῦν τό καταχθόνιον μῖσος ἀντί τοῦ φωτός τῆς Ἀναστάσεως. Παρὰ τήν φαινομενικὴν τε-

χνολογική πρόοδον τῶν ἀνθρωπίνων κοινωνιῶν, παρά τὰς διακηρύξεις περὶ τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων καὶ τῶν θρησκευτικῶν ἐλευθεριῶν, τὸ ἔθνοφυλετικὸν καὶ θρησκευτικὸν μίσος διογκοῦνται παγκοσμίως καὶ προκαλοῦν ἐπικινδύνους ἐντάσεις, αἱ ὁποῖαι ἐπιτείνουν τὴν κυριαρχίαν τοῦ βασιλείου τοῦ θανάτου, τοῦ Ἄδου, τῶν καταχθονίων. Οἱ ἄνθρωποι ἀτυχῶς δὲν ἠμποροῦν νὰ ἀνεχθοῦν τὴν διαφοροετικότητα εἰς τὸν συνάνθρωπὸν των. Δὲν ἠμποροῦν νὰ δεχθοῦν τὴν διαφοροετικὴν φυλετικὴν καταγωγὴν τοῦ ἀνθρώπου, τὰς διαφοροετικὰς ἀντιλήψεις καὶ πεποιθήσεις του, πολιτικὰς, θρησκευτικὰς, κοινωνικὰς.

Ἡ ἱστορία, ὅμως, ἔχει ἀποδείξει ὅτι ἀληθινὴ πρόοδος δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ χωρὶς Θεόν. Οὐδεμία κοινωνία δύναται νὰ εἶναι ἀληθῶς προοδευτικὴ καὶ εὐδαίμων, ἐάν δὲν ὑπάρχῃ ἐλευθερία. Ἀλλὰ ἡ ἀληθινὴ ἐλευθερία ἀποκτάται μόνον μετὰ τὴν παραμονὴν πλησίον τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἱστορία τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος ἐπιβεβαίωσι τραγικῶς αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν. Ἡ ἀνθρωπότης ἐγνώρισε τὴν ἐκ τῆς Κεντρικῆς Εὐρώπης πηγάσασαν φρίκην μετὰ τὰ ἑκατομμύρια θυμάτων τοῦ Β' Παγκοσμίου Πολέμου καὶ τῶν ρατσιστικῶν διωγμῶν. Ταῦτοχρόνως ὅμως ἔζησε καὶ τὴν φρίκην τῶν δυνάμεων ἐκείνων, αἱ ὁποῖαι, ὀνομάζουσαι ἑαυτὰς προοδευτικὰς, διέ-

πραξαν ἐν ὀνόματι τῆς ἐλευθερίας ἀναλόγου μεγέθους καὶ σκληρότητος ἐγκλήματα εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Εὐρώπην. Οὕτω, λοιπόν, ὁ ὀλοκληρωτισμὸς δὲν γνωρίζει πολιτικὰς παρατάξεις, ὡς ἀπότοκος ἐνὸς ἀνθρωπισμοῦ ἄνευ Χριστοῦ, μετὰ φυσικὴν ἀπόληξιν τὸν ὄλεθρον καὶ τὸν θάνατον. Πάντα ταῦτα βεβαιοῦν ὅτι πᾶσα προσπάθεια διὰ ἀληθινὴν ἐλευθερίαν ἄνευ Θεοῦ εἶναι καταδικασμένη εἰς τραγωδίαν.

Εἰς τὴν κυριαρχίαν αὐτὴν τῶν δυνάμεων τοῦ σκότους, ἡ Ἐκκλησία ἀπαντᾷ μετὰ τὴν χάριν καὶ τὴν δύναμιν τοῦ Ἀναστάτου Χριστοῦ. Αὐτός, ὁ Ὅποιος ἀνέλαβεν εἰς ἑαυτὸν τὰς ἀσθενείας καὶ τὰ παθήματα ἑκάστου ἀνθρώπου, παρέχει εἰς τὸν κόσμον διὰ τῆς Ἀναστάσεως Του καὶ τὴν βεβαιότητα ὅτι «*νενίκηται ὁ θάνατος*».

Ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ εἶναι δῶρον καὶ φῶς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸ ὁποῖον «*φαίνεται πᾶσιν*». Ἄς τιμήσωμεν ὅλοι τὸ δῶρον. Ἄς εὐχαριστήσωμεν οἱ πάντες τὸν Δωρητὴν, τὸν «*ὡς ἐν ἐσόπτρῳ διὰ σαρκὸς λάμπαντα τῷ κόσμῳ καὶ τὸ φῶς τῆς ἀναστάσεως τοῖς ἔθνεσι δείξαντα*». Δεῦτε, λοιπόν, λάβωμεν φῶς ἐκ τοῦ ἀνεσπέρου Φωτὸς τῆς Ζωῆς. Δεῦτε, ἀποδεχθῶμεν καὶ ὑποδεχθῶμεν τὴν δωρεάν τῆς ἀναστάσεως καὶ ἀναφωνήσωμεν ἐκ καρδίας μεγαλοφώνως:

***Χριστὸς Ἀνέστη ἐκ νεκρῶν,
θανάτῳ θάνατον πατήσας
καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζωὴν χαρισάμενος!
Χαίρετε λαοὶ καὶ ἀγαλλιᾶσθε!***

Φανάριον, Ἁγιον Πάσχα βιδ'

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως

διάπυρος πρὸς Χριστὸν Ἀναστάντα
εὐχέτης πάντων ὑμῶν

«Σήμερον ἡμῶν τά λαμπρά νικητήρια γέγονεν.
Σήμερον χαρά πανταχοῦ τῆς οἰκουμένης.
Σήμερον καί τῶν ἀγγέλων ὁ δῆμος
καί πασῶν τῶν ἄνω δυνάμεων ὁ χορός
διὰ τὴν τῶν ἀνθρώπων σωτηρίαν ἀγάλλονται.
Ἀπὸ θανάτου γεγόναμεν ἀθάνατοι,
ἀπὸ πτώσεως ἀνέστημεν,
ἀπὸ ἠττήματος κατέστημεν νικηταί».

Ἅγ. Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, Ε.Π.Ε. 36, 74-76

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΔΙΔΑΧΗ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΛΑΜΠΡΟΦΟΡΩΣ ΑΝΑΣΤΑΣΕΙ
ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ
ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Ἀγαπητοί μου ἀδελφοί,

Γήμερα, αὐτὴν τὴν λαμπρὴ καὶ ὀλόφωτη νύχτα τῆς Ἀναστάσεως, «ἔαρ μυρίζει καὶ καινὴ κτίσις χορεύει». Σήμερα, ἡ φιλόστοργη μητέρα μας Ἐκκλησία μᾶς προσκαλεῖ νὰ ἐορτάσουμε «φαιδρῶς ὁμοῦ καὶ θεοσεβῶς» μαζί με ὀλόκληρη τὴν κτίση, τὴν μεγαλειώδη νίκη τοῦ ἀναστάντος Χριστοῦ κατὰ τοῦ θανάτου, τῆς φθορᾶς καὶ τοῦ διαβόλου.

Ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς ἀναστήθηκε θεοπρεπῶς ἀπὸ τὸν τάφον καὶ συνανέστησε φιλανθρώπως καὶ ὅλον τὸν πεσόντα Ἀδάμ. Ὁ Ἄδης πικράθηκε, νικήθηκε καὶ καταργήθηκε, καθὼς συνάντησε τὸν Ἀρχηγό τῆς ζωῆς, Ἐκεῖνον πού ἀφάνισε τὴ δύναμή του καὶ ἐσύλησε «χειρὶ παντοδυνάμω» τὰ σκοτεινὰ ταμεία του, χαρίζοντας στό ἀνθρώπινο γένος τὴν ἄφεση, τὴ ζωὴ καὶ τὸ μέγα ἔλεος. Αὐτό τὸ ἀνεκτίμητο πρὸς ὀλόκληρο τὸ ἀνθρώπινο γένος δῶρο τῆς ἀναστάσεως, γὰρ μὲν τοὺς «φίλους καὶ συνοδοιπόρους τοῦ Χριστοῦ» γίνεται αἰτία μονίμου χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης, ἀνάσταση ζωῆς, γὰρ δέ τοὺς ἐναντίους καὶ ραθύμους γίνεται μέτρο κρίσεως καὶ ἀπωλείας. Αὐτό πού ἐορτάζουμε σήμερα δέν εἶναι ἀπλῶς ἡ ἐλπίδα καὶ ἡ προσδοκία τῆς ἀναστάσεως, ἀλλὰ ἡ βεβαιότη-

τα τῆς ἀναστάσεώς μας πού ἤδη πραγματοποιήθηκε στό θεανδρικό πρόσωπο τοῦ Κυρίου. Λέγει ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος χαρκακτηριστικῶς, «Σήμερον τὴν Ἀνάστασιν αὐτὴν ἐορτάζομεν, οὐκ ἔτι ἐλπίζομένην, ἀλλ' ἤδη γεγεννημένην καὶ κόσμον ὅλον ἐαυτῇ συνάγουσαν» (Ἅγ. Γρηγορίου Θεολόγου, Εἰς τὸ ἅγιον Πάσχα, λόγος με').

Ἡ ἐορτὴ τῆς ἁγίας Ἀναστάσεως, «ἡ καλλίστη καὶ περιφανεστέρα» ἐορτὴ, πού «ὑπεραίρει πάσας τὰς ἐορτάς ... ὅσον ἀστέρας ἡλίου» (Ἅγ. Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, ἐνθ' ἄνωπ.) εἰσοδεύει στόν κόσμο τὸ ἀνέσπερο φῶς καὶ τὴ δόξα τοῦ Θεοῦ. Εἶναι ἡ κλητὴ καὶ ἁγία ἡμέρα, ἡ μία τῶν Σαββάτων ἢ βασιλῆς καὶ κυρία, τὸ «Πάσχα τῆς ἀφθαρσίας, τοῦ κόσμου τὸ καθάρσιον». Ὁ Ἀναστάς Κύριος, ἡ πηγὴ τῆς ἀρρήτου αὐτῆς καὶ ζωηφόρου ἐλλάμψεως, χαρίζει τὸ ζωαρχικόν Του φῶς σὲ ὀλόκληρη τὴν κτίση, καθὼς ὅπως διδάσκει ὁ Ἅγιος Συμεὼν ὁ νέος Θεολόγος, «ἐξ' αὐτοῦ πάντα φῶς εἰσὶν ὡς ἐκ φωτός ἡμῖν χορηγούμενα· ἡ ζωὴ φῶς, ἡ ἀθανασία φῶς, ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς φῶς, τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν φῶς, ἡ ἀγάπη, ἡ εἰρήνη, ἡ ἀλήθεια, ἡ θύρα τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, φῶς ἢ βασιλεία τῶν οὐρανῶν... ὁ Χρι-

στός ὁ Ἰησοῦς, ὁ Σωτὴρ καὶ Βασιλεὺς τοῦ παν-
τός φῶς· ὁ ἄρτος τῆς ἀχράντου σαρκὸς αὐτοῦ
φῶς, τὸ ποτήριον τοῦ τιμίου αὐτοῦ αἵματος φῶς,
ἡ ἀνάστασις αὐτοῦ φῶς, τὸ πρόσωπον αὐτοῦ
φῶς...» (Συμεών τοῦ Νέου Θεολόγου, *θεολο-
γικός τρίτος*, σ. 277). Μὲ τὴν ἐκ νεκρῶν ἔγερσὴ
Του ὁ νέος γενάρχης τοῦ ἀνθρωπίνου γένους,
ὁ ἔσχατος Ἀδάμ, νικᾷ τὸ θάνατον, ὡς ἐπιλογὴ
ἀντίθετη στό θέλημα τοῦ Θεοῦ, καθὼς «ὁ Θεὸς
θάνατον οὐκ ἐποίησεν, οὐδέ τέρεται ἐπ' ἀπω-
λεία ζώντων» (Σοφ. Σολ.1,13), ἀφανίζει ὁμως
καὶ τὸ φόβο τοῦ θανάτου, καταργεῖ τὸ κράτος
τοῦ διαβόλου, κατακρίνει «ἐν τῇ σαρκί αὐτοῦ»
τὴν ἐξουσία τῆς ἁμαρτίας, μπολιάζει ὀλόκληρη
τὴν ἀνθρώπινη φύση ὅχι μόνο μὲ τὴ δυνατότητα
τῆς ἀναστάσεως ἀλλὰ μὲ κάτι πολὺ πῶ θαυ-
μάσιο καὶ οὐσιῶδες, μὲ τὴ δύναμη τῆς ἀνα-
στάσεως, μέσα ἀπὸ τὴν ὁποία ὁ κάθε ἄνθρω-
πος πού ἐνώνεται μὲ τὸ Χριστό, ὑπερβαίνει τὸ
θάνατο, στὴν διπλῆ του διάσταση, πνευματικὴ
καὶ βιολογικὴ, καὶ ξηραίνει τὴν πικρὴ ρίζα τῆς
ἁμαρτίας πού δηλητηριάζει τὴ φύση μας. Ὁ Θε-
ἄνθρωπος Σωτὴρας Χριστὸς γίνεται ὁ ἴδιος μὲ
τὴν πανένδοξη ἀνάστασή Του πρωτότοκος ἐκ
τῶν νεκρῶν, ἡ εὐλογημένη ἀρχὴ τῶν κεκοιμη-
μένων, τὸ πλήρωμα τῆς φανερώσεως τῆς ζωῆς
στὴν ἀνθρώπινη φύση, τὸ «αἰώνιο Πάσχα»
τοῦ ἀνθρώπου στὴ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἡ θύρα
καὶ ἡ ὁδὸς πρὸς τὴν ἀθανασία, ἡ ἀπαρχὴ τῆς
καινῆς κτίσεως.

Ἡ ἅγια Ἐκκλησία προσκαλεῖ ὅλους μας νά
ἐορτάσουμε στὴν ὁμορφότερη ἐποχὴ τοῦ χρό-
νου, τὴν ἀνοιξη, μὲ πνευματικὴ ἀνάταση τὴν
Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἡ
πασχαλινὴ ἐμπειρία προσφέρει τὴ μέθεξιν τοῦ
μυστηρίου τῆς νέας ἐν Χριστῷ ζωῆς. Ἄς προ-
σέλθουμε προθύμως στό σωτήριο κάλεσμα τῆς
προσωπικῆς μας μετοχῆς στὴν ἀνεκλάλητη
χαρὰ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου μας, ἡ

ὁποία ὡς ἱστορικὸ γεγονός μὲν συνετελέσθη σέ
συγκεκριμένο χῶρο καὶ χρόνο, ὡς πνευματικὸ
καὶ ἐκκλησιαστικὸ ὅμως βίωμα γίνεται μεθεκτό
μέσα ἀπὸ τὴ λειτουργικὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας
μας, πού καταναγάζεται ἀπὸ τὸ ἀνέσπερο φῶς
τῆς Ἀναστάσεως. Ἡ πίστη στὴν ἀνάσταση τοῦ
Χριστοῦ διανοίγει τὸν ὁρίζοντα τῆς αἰωνιότη-
τας καὶ θεμελιώνει μίαν πραγματικὰ νέα προ-
οπτικὴ γιὰ τὴν ἀνθρώπινη ὑπαρξή. Μὲ τὴν ἐκ
νεκρῶν θεοπρεπὴ καὶ αὐτεξούσια ἔγερσὴ Του,
ὁ Κύριός μας «ντύνει» τὸ ἀνθρώπινο γένος συ-
νολικῶς μὲ δόξα, εὐπρέπεια, ἀφθαρσία καὶ ἀθα-
νασία.

Ἀγαπητοὶ μου ἀδελφοί,

Πάνω στό μοναδικὸ καὶ λυτρωτικὸ γιὰ τὴν
ἀνθρώπινη ἱστορία γεγονός τῆς ἀναστάσεως τοῦ
Χριστοῦ ἔχει στερεωθεῖ ἀκλόνητα ὁ ὄρατός καὶ
ὁ ἀόρατος κόσμος. Μέσα στὴν ἀναστάσιμη αὐτὴ
φωτοχυσία, ἅς πλατυνθεῖ ἡ καρδιά μας, γιὰ νά
γνωρίσουμε ἐμπειρικῶς στὴ ζωὴ μας, «τόν Χρι-
στόν καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἀναστάσεως Αὐτοῦ»
(Φιλίπ. γ, 10). Ἄς γεμίσει ἡ ψυχὴ μας μὲ τὴν
ἐλπιδοφόρο βεβαιότητα ὅτι νικήθηκε ὁ θάνα-
τος, καταδικάσθηκε ἡ ἁμαρτία, ἐλεήθηκε ὁ
ἁμαρτωλός. Ἄς πλουτίσουμε τὴν ζωὴ μας μὲ τὴν
ὁμορφιά τῆς πίστεως στόν ἀναστημένο Κύριο.
Αὐτὴ ἡ πίστη μεταμορφώνει τὸν ἄνθρωπο,
ὑπερνικᾷ τίς κρίσεις, γαληνεύει τὴ συνείδηση,
ἀνατρέπει τὰ ἀδιέξοδα, ἱεροποιεῖ, ὠραιοποιεῖ
καὶ νοηματοδοτεῖ τὴν ζωὴ μας καὶ τὸν κόσμο
ὀλόκληρο. Ἄς ἐμπιστευθοῦμε τὸν ἑαυτὸν μας
σ' Ἐκεῖνον, τοῦ Ὁποίου ὁ θάνατος ἔγινε γιὰ μᾶς
ζωή. Αὐτός μόνος, ὁ Κύριος καὶ Θεός καὶ Σω-
τήρας μας Ἰησοῦς Χριστός εἶναι «ἡ ἀνάστασις
καὶ ἡ ζωὴ» (Ἰω. ια', 25), «τό φῶς καὶ ἡ ἀλή-
θεια» (Ἰω. η', 12- ιδ' 6) τοῦ κόσμου. Σ' αὐτόν ἡ
δόξα, ἡ τιμὴ καὶ ἡ προσκύνησις στοὺς αἰῶνες
τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΡΕΙΑ ΕΥΛΟΓΗΜΕΝΑ ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΑ

Διάπυρος πρὸς τὸν Ἀναστάντα Κύριον εὐχέτης σας.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ο ΣΕΡΡΩΝ ΚΑΙ ΝΙΓΡΙΤΗΣ

Θ Ε Ο Λ Ο Γ Ο Σ

Τοῦ Θεολόγου
Κωνσταντίνου Κωνσταντινίδη

Χριστός, ἡ πάντων Χαρά

*Χαίρετε λαοὶ καὶ ἀγαλλιᾶσθε·
Χριστὸς γὰρ ἐγγήγερται,
εὐφροσύνη αἰώνιος*

Ἀὐτό τό «χαίρετε» εἶναι ὁ πρῶτος Νικητήριος χαιρετισμὸς τῆς Ἀναστάσεως στὸν ἐξόριστο τῆς Ἑδέμ. Ἕνας χαιρετισμὸς Νίκης ποὺ πρόσφερε ὁ Νικητὴς τοῦ θανάτου καὶ Ἀναστάς Ἰησοῦς ὁ Ἐσταυρωμένος.

Ἔτσι τὸν ἀνήγγειλε καὶ τὸν ἐγνώρισε στοὺς Κορινθίους ὁ Παῦλος. «Οὐ γὰρ ἔκρινα τοῦ εἰδέναι τι ἐν ὑμῖν εἰ μὴ Ἰησοῦν Χριστόν καὶ τοῦτον ἐσταυρωμένον» (Α΄ Κορ. 2, 2). Γιατί ἔτσι τὸν ὀνόμασε καὶ ὁ Ἄγγελος τῆς Ἀναστάσεως στὶς Μυροφόρες: «Μὴ φοβεῖσθε ὑμεῖς· οἶδα γὰρ ὅτι Ἰησοῦν τὸν Ἐσταυρωμένον ζητεῖτε» (Μθ. 28, 5).

Εἶναι πολὺ σημαντικό, ποὺ ὁ ἱερός Εὐαγγελιστὴς ἐπισημαίνει τὰ αἰσθήματα ποὺ διακατεῖχαν τὴν ψυχὴ τῶν Μαθητριῶν. «Φόβος καὶ μεγάλη χαρά, ἐξελθοῦσαι ταχύ ἀπὸ τοῦ Μνημείου μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς μεγάλης» (Μθ. 28, 6).

Ἕνα αἶσθημα καὶ βίωμα ἀπόλυτα φυσικὸ γιὰ ὅσους προσεγγίζουν καὶ βιώνουν ὑπερφυσικά γεγονότα!

Τέτοιο φόβο αἰσθάνθηκαν καὶ οἱ μαθητὲς τοῦ Κυρίου ὅταν ὁ Κύριος τῶν Δυνάμεων, διέταξε τὴ μακροβλήθη θαλασσοταραχὴ νὰ κοπάσει. «Σιώπα, πεφίμωσο, καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη». Τότε, μᾶς λέγει, ὁ εὐαγγελιστὴς Μάρκος, οἱ μαθηταὶ Του: «Ἐφοβήθησαν φόβον Μέγαν» (Μρ. 4, 41).

Ἀλλὰ καὶ οἱ Γαδαρηνοὶ «φόβω μεγάλῳ συνείχοντο» (Λκ. 8, 37), ὅταν εἶδαν τὴ θεραπεία τοῦ δαι-

μονισμένου. Τὸν ἴδιο φόβο αἰσθάνθηκαν καὶ οἱ «τηροῦντες τὸν Ἰησοῦν ἰδόντες τὸν σεισμόν καὶ τὰ γενόμενα, ἐφοβήθησαν σφόδρα λέγοντες, ἀληθῶς Θεοῦ Υἱὸς ἦν οὗτος» (Μθ. 27, 54). Ὅπως ἐπίσης καὶ οἱ φρουροὶ τοῦ Τάφου, ὅταν εἶδαν τὸν Ἄγγελο «ἀπὸ τοῦ φόβου αὐτοῦ ἐσείσθησαν οἱ τηροῦντες καὶ ἐγένοντο ὡσεὶ νεκροὶ» (Μθ. 28, 4).

Δέν συνέβη ὁμως τὸ ἴδιο μὲ τίς γενναῖες ψυχὲς τῶν μαθητριῶν, ὅταν ἔλαβαν πείρα τῆς Ἀναστάσεως. Διότι ἐνῶ ὡς ἄνθρωποι αἰσθάνθηκαν τὸ ἀνθρώπινο δέος ἐμπρὸς εἰς τὸ ὑπερφυσικὸ γεγονός τῆς Θείας δυνάμεως καὶ μεγαλοσύνης, ὡς ψυχὲς ὁμως, ποὺ τίς διέκρινε ἢ θυσιαστικὴ ἀγάπη στό πρόσωπο τοῦ ἀγαπημένου διδασκάλου, πλημμύρισαν ἀπὸ «χαρᾶς μεγάλης», κατὰ τὸν λόγο τοῦ Κυρίου: «ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται» ἐξοφλώντας τὸ τίμημα τῆς ὀδύνης τους μὲ τὴν εὐφροσύνη τῆς ἀνεκλάλητης χαρᾶς «ἣν οὐδεὶς αἶρει ἀφ' ὑμῶν» (Ἰω. 16, 20).

Καὶ πράγματι, αὐτὸν τὸν θησαυρὸ τὸν ἀδαπάνητο καὶ ἀνέκλειπτο, κανεὶς καὶ ποτέ, δέν μπόρεσε νὰ ἀφαιρέσει ἀπὸ τὴν ψυχὴ τῶν πιστῶν «τό ἐσπέρας αὐλισθήσεται κλαυθμὸς, καὶ εἰς τὸ πρῶτ' ἀγαλλίασις» (ΨΨ'. 29, 6).

Διότι ὁ φόβος καὶ ἡ θλίψη εἶναι καρποὶ τῆς ἀπομακρύνσεως τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὸ Θεό, κατὰ τὸν προφήτη, «οὐκ ἔστι χαρὰ τοῖς ἀσεβέσι» (Ἠσ. 57, 21), διότι «θλίψις καὶ στενοχωρία ἐπὶ πᾶσαν ψυχὴν ἀνθρώπου τοῦ κατεργαζομένου τὸ κακόν» (Ρωμ. 2,9).

Από τήν στιγμή όμως πού ανοίγει ο οὐρανός και αποκαλύπτεται τό Μέγα Μυστήριο τῆς Εὐσεβείας μέ τό Ἀρχαγγελικό Χαίρε στήν Κεχαριτωμένη, ἀνατέλλει ὁ Ἥλιος τῆς Δικαιοσύνης, φωτίζων τούς ἐν σκότει και σιᾶ θανάτου πεπεδημένους, και διά τῆς Ἀναστάσεως «χαρᾶς τά πάντα πεπλήρωται οὐρανός τε και γῆ και τά καταχθόνια». Διότι τώρα πλέον, «Ἀνέστη Χριστός και πεπτώκασι δαίμονες. Ἀνέστη Χριστός και χαίρουσιν Ἄγγελοι».

Νέα Ζωή, καινούργια μέρα, ἡ πρώτη και μόνη Χαρά. Και «ἰδοῦ ὁ Ἰησοῦς ἀπήνησεν αὐταῖς (ταῖς μυροφόροις) λέγων· Χαίρετε» (Μθ. 28,9). Και ὁ μέγας Ἀπόστολος γράφει στούς Φιλιππησίους «Χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε» (Φιλ. 4, 4). Κάθε ἀνθρώπινη χαρά ὀλίγον κρατεῖ, διότι «πάντα ἐφ' οἷς χαίρομεν τρεπτά τε ἐστί και εὐμετάπτιστα και ἀλλοιοῦται ῥαδίως» (χ 32/554) λέγει ὁ Χρυσόστομος.

Ἡ ἐν Κυρίῳ ὅμως χαρά, ἡ χαρά τοῦ Χριστοῦ, δέν φθίνει και δέν μειώνεται ποτέ, διότι εἶναι ζῶσα πνοή τοῦ Θεοῦ. Παράδειγμα οἱ Ἀπόστολοι. Φυλακίστηκαν, ἐδάρησαν, ἐξευτελίστηκαν, και ὅμως «ἐπορεύοντο χαίροντες ἀπό προσώπου τοῦ Συνεδρίου» ὄχι διότι ἐλευθερώθηκαν και σώθηκαν, ἀλλά διότι «ὑπέρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ κατηξιώθησαν ἀτιμασθῆναι» (Πρ. 5, 41). Και αὐτό, διότι ὅπως σημειώνει και πάλιν ὁ Χρυσορράας Ἰωάννης, «ἡ ὄντως χαρά και εὐλικρινής αὐτή ἐστί, τό πάσχειν τι διά Χριστόν» (X 16Α/220). Γι' αὐτό ἔγραφε στούς Κολοσσαεῖς ὁ Παῦλος:

«Νῦν χαίρω ἐν τοῖς παθήμασί μου, και ἀναπληρῶ τά ὑστερήματα τῶν θλίψεων τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ σαρκί μου, ὑπέρ τοῦ Σώματος Αὐτοῦ, ὃ ἐστί ἡ Ἐκκλησία» (Κολ. 1, 24). Και ἐνῶ φαινόμεθα «ὡς λυπούμενοι» στήν πραγματικότητα ὅμως εἴμεθα «ἀεὶ χαίροντες» (Β' Κορ. 6, 10).

Θά ἐρωτήσῃ ὅμως κανεῖς και πολύ εὐλογα· πῶς ἐπιτυγχάνεται ἡ χαρά αὐτή, μέσα σέ τόσες δοκιμασίες, και θλίψεις και πόνους και κόπους και διωγμούς; Κατ' ἀρχήν δέν εἶναι ἐγκεφαλικό ἐπίτευγμα και καρπός ἀνθρωπίνου μόχθου ἀλλά δωρεά τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ και μακάριος καρπός τοῦ Ἁγίου Πνεύματος σέ ὅσους «ζῶσιν και στοιχῶσιν ἐν Πνεύματι» (Γαλ. 5, 25), ζοῦν και βαδίζουν δηλαδή πνευματικά.

Γι' αὐτό και ἡ χαρά, εἶναι καρπός πνευματικός, ἐσωτερικός και οὐράνιος, πού δέν ἐξαρτᾶται οὔτε στηρίζεται σέ ἐξωτερικούς παράγοντες και προϋποθέσεις. «Οὐκ ἐν τοῖς ἐξῶθεν ἡ εὐφροσύνη στά

ἐξωτερικά και ἀναλώσιμα ὑλικά πράγματα», ἀλλά «ἡ δική μου χαρά και εὐφροσύνη, βρίσκεται ἐν τῇ καρδίᾳ τῇ νοερά» πού σκέφτεται και λογίζεται τά ἀσώματα και πνευματικά. «Τά ἄνω ζητεῖτε, οὗ ὁ Χριστός ἐστί, τά ἄνω φρονεῖτε, μή τά ἐπί τῆς γῆς» (Κολ. 3,1) ὅπως μᾶς εἶπεν ὁ Κύριος «ἐγὼ ἐκ τῶν ἄνω εἰμί» (Ἰω. 8, 23) Και ἄν ὁ Κύριος εἶναι ὁ πλοῦτος και ὁ θησαυρός μας, τότε κατά τόν λόγον τοῦ ἰδίου, «ὅπου ἐστί ὁ θησαυρός ὑμῶν, ἐκεῖ ἐσται και ἡ καρδία ὑμῶν» (Μθ. 6, 21). Ἐκεῖ ἡ σκέψη μας, ἡ ἀγάπη μας. Ἀλλά πῶς ἀγαποῦμε τόν Κύριο; τόν τρόπο μᾶς τόν ἔδειξε Ἐκεῖνος· «ἐάν ἀγαπάτέ με, τάς ἐντολάς τάς ἐμάς τηρήσατε» (Ἰω. 14, 15). Διότι «ὁ ἔχων τάς ἐντολάς μου και τηρῶν αὐτάς ἐκεῖνος ἐστί ὁ ἀγαπῶν με» (Ἰω. 14, 21). Συνέπεια και ἀποτέλεσμα αὐτῆς τῆς ἐμπρακτικῆς ἀγάπης πρὸς τόν Κύριο, ἔρχεται στήν ψυχὴ και στήν καρδίᾳ τοῦ ἀνθρώπου ὁ γλυκύς και διαρκῆς καρπός τοῦ Ἁγίου Πνεύματος «ἡ Εἰρήνη τοῦ Θεοῦ ἡ πάντα νοῦν ὑπερέχουσα» (Φιλ. 4, 7) και ἡ χαρά ἡ ἀναφαίρετη και ζῶσα μέ τήν τήρηση τῶν θείων ἐντολῶν. «Ἡ τῆς ἐντολῆς πλήρωσις χαράν εἴωθεν ἐμποιεῖν ἐν τῷ τῆν ἀρετῆν ἀσκοῦντι» (χ 8Α/326) κατά τόν Ἱερό Χρυσόστομο. Ὅσο αὐξάνει ἡ ἀγάπη μας γιά τό Χριστόν μέ τήν βίωση τοῦ Ἁγίου Θελήματός Του και τήν τήρηση τῶν ἀγίων ἐντολῶν Του, τόσο περισσότερο ἀνθίζει και καρπίζει στήν καρδίᾳ μας ἡ χαρά και ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ. «Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ἡ χαρά ἡ ἐμὴ ἐν ὑμῖν μείνη και ἡ χαρά ὑμῶν πληρωθῇ» (Ἰω. 15,11).

Ἡ μονιμότητα και πληρότητα τῆς οὐράνιας χαρᾶς πηγάζει ἀπό τή χαρά τῆς Ἀναστάσεως, πού γεμίζει και πλημμυρίζει τήν ψυχὴ και τήν ζωὴ τῶν πιστῶν, πού πορεύονται «ἐν καινότητι ζωῆς» (Ρωμ. 6, 4) Και ὅπως λέγει ὁ Παῦλος στούς Ρωμαίους:

«Εἰ γάρ σύμφυτοι γεγονάμεν τῷ ὁμοιώματι τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἀλλά και τῆς Ἀναστάσεως ἐσόμεθα» (Ρωμ. 6, 5). Διότι Ἀναστάς ὁ Ἰησοῦς ἀπό τοῦ τάφου, «χαρᾶς τά πάντα πεπλήρωται τῆς Ἀναστάσεως τήν πείραν εἰληφότα...». Μιάς χαρᾶς ἀναφαίρετης, ἀδαπάνητης και ἀνέκλειπτης πού χορταίνει και εὐφραίνει τήν ψυχὴν, ἀφοῦ κατά τόν ἅγιον Ἰωάννη τό Χρυσόστομο και πάλι·

«Χαρά ἐστί καταθυμίαν πλήρωσις και ἡδέων ἀπόλαυσις και ἀνιαρῶν λήθη» (χ 8Α/326).

Χριστός Ἀνέστη, ἀδελφοί,
ἡ πάντων χαρά!

ΑΓΙΟΣ ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΝΙΚΗΤΑΣ*

«Πατρίδα τοῦ μάρτυρος εἶναι ὁ τόπος ὅπου μαρτύρησε. Συμπολίτες καί συγγενεῖς του εἶναι αὐτοὶ πού τόν ἐνταφίασαν μέ τιμές, αὐτοὶ πού κρατοῦν ὡς θησαυρό τό λείψανό του καί ὅσοι τιμοῦν τή μνήμη του καί προστρέχουν σ' αὐτόν».

Ἅγιος Γρηγόριος Νύσσης

Η Ἁγία Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας, τό ἀσύλλητο αὐτό θησαυροφυλάκιο τοῦ πλούτου τῆς θείας εὐλογίας, λειτουργεῖ μέσα στόν κόσμο ὡς ἐργαστήριο ἀγιότητας. Ὁ κατά Χριστόν ἄρτιος ἄνθρωπος εἶναι ἐκεῖνος πού μέ ἐλεύθερη ἐπιλογή του καί μέ τή χάρη τοῦ Θεοῦ ἀποχωρίζεται ἀπό τή ματαιότητα τοῦ κόσμου τῆς φθορᾶς καί τοῦ θανάτου καί βιώνει τήν ἐν Χριστῷ καινή ζωή. Οἱ ἅγιοι τῆς πίστεώς μας ζοῦν γιά τό Χριστό καί διά τοῦ Χριστοῦ. Κύριο χαρακτηριστικό αὐτῆς τῆς νέας ζωῆς εἶναι ἡ φλογερή ἀγάπη γιά τό Σωτήρα Χριστό καί γιά τό συνάνθρωπο. Αὐτή ἡ ἀγάπη ὁδηγεῖ στόν καθημερινό σκληρό ἀγώνα γιά πιστή τήρηση τῶν εὐαγγελικῶν ἐντολῶν. Τό μαρτύριο τῆς συνειδήσεως, ὅταν οἱ ἐξωτερικές συνθήκες τό ἀπαιτοῦν, φθάνει καί στήν προσφορά τῆς ἴδιας τῆς ζωῆς, στό μαρτύριο τοῦ αἵματος. Οἱ ἅγιοι μάρτυρες, παλαιοί καί νέοι, ζήτησαν μέσα ἀπό τόν προσωπικό τους πνευματικό ἀγώνα τό μυστήριο τοῦ Σταυροῦ ἀθθεντικῶς,

κατέθεσαν τή δική τους μαρτυρία περὶ τοῦ προσώπου τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, ὡς τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καί γεύονται πλέον τοῦς ἀθάνατους καρπούς τῆς ἀναστάσεώς Του. Τό μαρτύριο, ὡς συμμετοχή στό Πάθος τοῦ Κυρίου μας, ἀποτελεῖ τό πλέον ἀθθεντικό στοιχεῖο ἀγιότητος, πού χαρακτηρίζει καί φωτίζει τήν πορεία τῆς Ἐκκλησίας μας στόν κόσμο καί πλουτίζει τόν οὐρανό.

Μία ξεχωριστή θέση μέσα σ' αὐτό τό πολύφωτο νοητό στερέωμα τῆς Ἁγίας Ἐκκλησίας μας κατέχουν οἱ πολυάθλοι Νεομάρτυρες, οἱ ὁποῖοι στήν μακρά καί ἀσέληνη νύκτα τοῦ ἐθνικοῦ μας βίου, πού ξεκίνησε μετά τήν πώση τῆς Βασιλίδος στους Ὀθωμανούς Τούρκους (1453), ἀναδείχθηκαν τά ἔμπυχα ἐκεῖνα λυχνάρια πού φώτισαν παρακλητικῶς καί ἀφυπνιστικῶς τή ζωή τοῦ ὑπόδουλου Γένους. Οἱ Νεομάρτυρες ἀποτελοῦν γιά τήν Ἐκκλησία μας, ἀλλά καί γιά τό Γένος μας, μία ἐξαιρετική εὐλογία τοῦ Θεοῦ. Ἰδιαίτερος, ἡ μαρτυρική καί μεγαλώνυμος

*Εγκύκλιος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σερρών καί Νιγρίτης, γιά τόν Ἅγιο Νεομάρτυρα Νικήτα τόν Νέο, τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας.

πόλη τῶν Σερρῶν «ἴσταται ἐν εὐγνωμοσύνῃ» ἐνώπιον τοῦ ἀθλοθέτου Χριστοῦ, διότι ἀξιώθηκε τῆς μεγάλης τιμῆς καί εὐλογίας νά προσφέρει, ὡς μητέρα γῆ, θυσία στό ἀχειροποίητο οὐράνιο θυσιαστήριο, ἀλλά καί στό βωμό τῆς φιλότατης πατρίδος μας, τῆς Ἑλλάδος, πολλά δικά της γεννήματα καί ἀναστήματα. Ἀνάμεσα τους ξεχωρίζει ὁ Ἅγιος Νεομάρτυς Νικήτας, τό ἀληθινό καύχημα τῶν Σερρῶν.

Ὁ Ἅγιος ἱερομάρτυρας Νικήτας γεννήθηκε τό τελευταῖο μισό τοῦ 18ου αἰῶνα (1760-1770) στήν Ἥπειρο, «στά μέρη τῆς Ἀρβανιτιᾶς». Ἀπό μικρός ἀπαρνήθηκε τά τερπνά τοῦ κόσμου καί ἐπόδησε, στό περιβόλι τῆς Παναγίας καί στό ἀγιότροφο περιβάλλον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονα, νά στολίσει τόν «κρυπτό τῆς καρδίας ἄνθρωπο» μέ τίς χριστιανικές ἀρετές. Μετά ἀπό μακροχρόνια πνευματική ἄσκηση καί ἀφοῦ κόσμησε τή ζωή του μέ τούς θεοειδεῖς στολισμούς τῶν κορυφαίων μοναχικῶν ἀρετῶν, ντύθηκε τήν εὐπρεπεστάτη στολή τῆς ἁγίας ἱερωσύνης. Ἀκολουθῶς ἀποσύρθηκε γιά μεγαλύτερη ἀκόμη ἄσκηση καί ἡσυχία στόν πνευματικό στίβο τῆς Σκήτης τῆς Ἁγίας Ἄννης. Ἐκεῖ ἀσκήτευσσε στήν καλύβη τῆς Ἁγίας Τριάδος. Ὁ σεπτός ἱερομάρτυρας ἔφτασε στήν πόλη τῶν Σερρῶν στίς 30 Μαρτίου τοῦ 1808, ἀπόγευμα τῆς Μεγάλης

Δευτέρας, μέ ἀκλόνητη τήν ἀπόφασή του νά κηρύξει τόν Χριστό καί νά μαρτυρήσει γιά τήν ἀγάπη Του. «Στερεά μου ἀπόφασις εἶναι νά χύσω τό αἷμα μου γιά τήν ἀγάπη τοῦ γλυκυτάτου μου Ἰησοῦ Χριστοῦ, διά τοῦτο καί ἤλθα εἰς αὐτήν τήν πολιτείαν σας», ὁμολόγησε ἐνώπιον τοῦ προ-

ηγουμένου τοῦ Μετοχίου τῆς Λιόκαλλης, Κωνσταντίνου. Τήν ἐπομένη ἡμέρα, Μεγάλη Τρίτη, ὁ ἅγιος Νικήτας κοινώνησε τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων καί ἔφυγε ἀπό τό Μοναστήρι. Μέ τήν ψυχή του γεμάτη χάρη ἀπό τήν μετάληψη τοῦ Θεσποτικοῦ Σώματος καί Αἵματος, ὁ ἱερός Νικήτας κατευθύνθηκε στό τέμενος τοῦ Ἀχμέτ πασᾶ, τό ὀνομαζόμενο ἀπό τούς Σερραίους γιά τήν ὁμοιότητά του μέ χριστιανικό Ναό, «Ἁγιά Σοφιά». Σέ λίγο ὁ ἅγιος βρέθηκε ἀπολογούμενος γιά τήν πίστη του ἐνώπιον τοῦ μουσουλμάνου

νομοδιδασκάλου. Ἐκεῖ, ὁ γενναῖος μάρτυς χωρίς περιστροφές ὁμολόγησε τήν πίστη του στό Χριστό. Αὐτή ἡ ἔνδρα ὁμολογία του στάθηκε ἀρκετή γιά νά συλληφθεῖ ἀμέσως καί νά ὀδηγηθεῖ σιδηροδέσμιος στόν Τοῦρκο στρατιωτικό διοικητή τῶν Σερρῶν. Καί σ' ἐκεῖνον μέ τήν ἴδια παρρησία ὁμολόγησε τήν πίστη του στό Χριστό. Ὁ Τοῦρκος ἀξιωματοῦχος ἔστειλε τόν γενναῖο ἀθλητή τοῦ Χριστοῦ στόν σκληρό καί ἀπάνθρωπο Γιουσούφ Μπέη. Ἐκεῖνος, γνωστός χριστιανομάχος,

δίχως χρονοτριβή τόν ὁδήγησε μέ ὕβρεις καί ἀπειλές στίς ἀνήλιες φυλακές. Σάν ξημέρωσε ἡ Μεγάλη Πέμπτη, 2 Ἀπριλίου, ὁ ἅγιος ὁδηγήθηκε ἐνώπιον τῶν Τούρκων προκριτῶν. Ἐκεῖ μέ παρρησία ἀλλά καί γαλήνη ψυχῆς, ἐνώπιόν τους ὁμολόγησε ἀφόβως τήν χριστιανική του πίστη, παραμένοντας ἀμετακίνητος μπροστά στίς κολακεῖες τῶν Τούρκων, πού πολύ γρήγορα ἔγιναν ἀπειλές, ὕβρεις καί φρικτά βασανιστήρια. Ὁ γενναῖος μάρτυρας δοκίμασε μέσα στήν φυλακή τήν δριμύτητα τῆς φωτιᾶς στό πρόσωπό του. Ἀργότερα δέχθηκε στήν τιμία κεφαλή του σιδερένιο στεφάνι, τό ὁποῖο σφιγγόμενο προκαλοῦσε ἀφόρητους πόνους. Μέ αἰχμηρές σιδερένιες ἀκίδες τοῦ ἔβγαλαν τά νύχια, τόν κρέμασαν ἀνάποδα, τοῦ ἔκαψαν μέλη τοῦ σώματος. Ὅλα τά ὑπέμεινε ὁ γενναῖος μάρτυρας μέ θάρρος καί καρτερία γιά τήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ. Τό δε βράδυ τοῦ Μεγάλου Σαββάτου ὁ θηριώδης Γιουσούφ, νικημένος κατά κράτος ἀπό τήν ἡρωϊκή καί γενναία στάση τοῦ μεγαλομάρτυρος Νικήτα, διέταξε τόν δι' ἀπαγχονισμοῦ θάνατό του. Κρεμάσθηκε σέ κεντρική πλατεία τῶν Σερρῶν, πολύ κοντά στόν Μητροπολιτικό Ναό τῶν Ταξιαρχῶν. Ἦταν 4 Ἀπριλίου τοῦ 1808. Μεγάλο Σάββατο βράδυ! Ὁ στερρός μάρτυρας τοῦ Χριστοῦ γιόρτασε τό δικό του αἰώνιο Πάσχα στόν οὐρανό μαζί μέ τόν ἀναστημένο Χριστό. Τό πολυάθλο σῶμα του, ἀφοῦ ἔμεινε κρεμασμένο ἐπί τρεῖς ἡμέρες, ἐνταφιάσθηκε μέ κάθε εὐλάβεια ἀπό τούς φιλομάρτυρες Σερραῖους στό Ναό τοῦ Ἁγίου Νικολάου τῶν σπιταλίων. Τό βράδυ τῆς ἀθλήσεώς του, σύμφωνα μέ μαρτυρίες εὐλαβῶν Σερραίων, ἡ πόλη τῶν Σερρῶν φωτίσθηκε ἀπό ὑπερκόσμιο φῶς. Ἔτσι ἀκτινοβολοῦν οἱ ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας μας. Σ' αὐτούς ἀντιφεγγίζεται ὁ ἴδιος ὁ Θεός, ὁ ἀνέσπερος Ἥλιος τῆς Δικαιοσύνης, ὁ Ἀναστάς Κύριος!

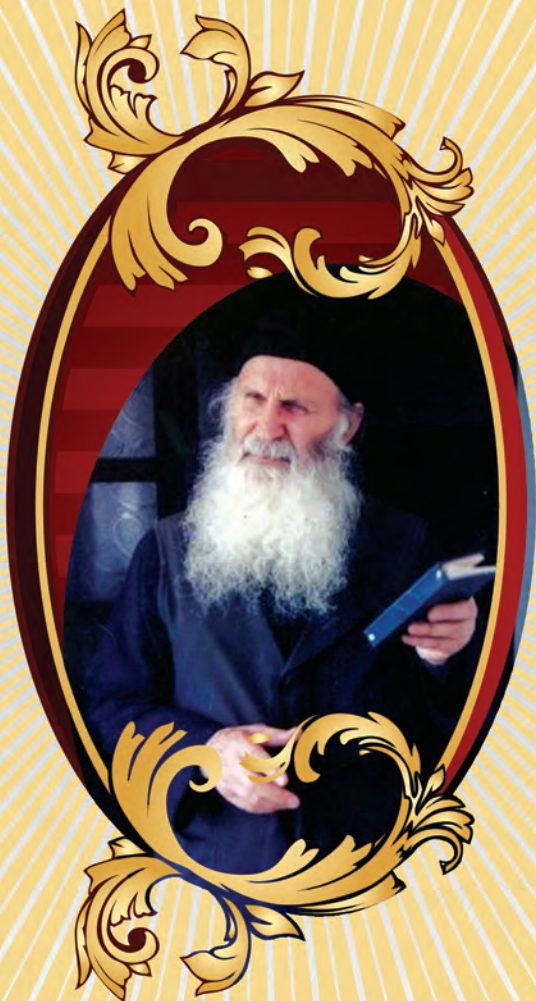
Τό φωτόλουστο σῶμα τοῦ Ἁγίου Νικήτα, παρέμεινε στήν ἀγχόνη γιά τρεῖς ἡμέρες, ἐστραμμένο θαυμασῶς πρὸς τήν ἀνατολή, χωρίς νά ὑποστῆ καμμία ἀλλοίωση. Τήν τρίτη ἡμέρα ἀπό τῆς μαρτυρικῆς του τελειώσεως, τήν Λαμπροτρίτη, ἀπό τό δάκτυλο τοῦ δεξιοῦ ποδιοῦ τοῦ Ἁγίου ἄρχισε νά ρέει ζεστό μαρτυρικό αἷμα, τό ὁποῖο ἔπαιρναν ὡς εὐλογία μαζί μέ χῶμα οἱ εὐλαβεῖς Σερραῖοι χριστιανοί. Ὁ ἴδιος ὁ Κύριός μας μάλιστα σέ ὄνειρο ἑνός δυσπιστοῦντος Σερραῖου, πιστοποίησε τήν ἀγιότητα τοῦ γενναίου ἀθλήτοῦ Νικήτα. «*Εἶναι μάρτυς μου ἀληθής*», διεβεβαίωσε ἡ Δεσποτική φωνή.

Ἡ μαρτυρική Σερραϊκή γῆ, ἔκτοτε, διαφυλάσσει ὡς ἐξαιρετική εὐλογία καί πρὸς ἀγιασμό της, τό χαριτόβρυτο λείψανο τοῦ νεομάρτυρος Ἁγίου Νικήτα, τοῦ συμπολιούχου τῶν Σερρῶν. Ἡ μνήμη τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου ἱερομάρτυρος Νικήτα τοῦ Νέου, πού μαρτύρησε γιά τήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ μας τό βράδυ τοῦ Μεγάλου Σαββάτου τοῦ 1808, ἐορτάζεται ἀπό τήν τοπική μας Ἐκκλησία πανδήμως τήν Κυριακή τοῦ Ἀντίπασχα (τοῦ Θωμᾶ), μέ ἐπίκεντρο τόν πάνσεπτο Ναό του στίς Σέρρες.

Ὅσα χρόνια καί ἂν περάσουν, ἡ μνήμη τοῦ Ἁγίου Νικήτα, πού ἀγίασε μέ τό αἷμα του τήν πόλη τῶν Σερρῶν, δά λαμπει γεμάτη φῶς καί χάρη. Τό σεπτό του μαρτύριο δά φωτίζει καί δά ἀφυπνίζει τίς καθαρές καρδιές, στίς ὁποῖες καί δά μεταλαμπαδεύει τήν φλόγα τῆς ἀγάπης γιά τό Θεό. Ὁ Ἅγιος Νικήτας, ὁ κατεξοχήν τοπικός μας ἅγιος, συνιστᾶ μοναδική εὐλογία καί τιμή γιά τήν Ἐκκλησία τῶν Σερρῶν, τῆς ὁποίας ἀποτελεῖ μέγιστο πνευματικό κεφάλαιο, καύχημα καί ἀδαπάνητο θησαυρό ζωῆς καί εὐλογίας.

† Ο ΣΕΡΡΩΝ ΚΑΙ ΝΙΓΡΙΤΗΣ
ΘΕΟΛΟΓΟΣ

† Πατήρ Εὐσέβιος Βίτσης

Ο ΑΝΑΖΗΤΗΤΗΣ ΤΟΥ ΑΠΟΛΥΤΟΥ

Τοῦ φιλολόγου
Χαράλαμπου Ν. Χαραλαμπίδη

Οἱ γραμμές αυτές χαράσσονται στό χαρτί μέ σκοπό νά συγκροτήσουν ἕνα ἀφιερωματικό σημεῖωμα μέ ἀφορμή μιὰ ἐκδήλωση μνήμης καί τιμῆς τοῦ μακαριστοῦ πατρός Εὐσεβίου Βίτση. Ἡ ἐκδήλωση αὐτή ὀργανώθηκε ἀπό μιὰ ὁμάδα πνευματικῶν παιδιῶν τοῦ Γέροντα, πού λειτουργεῖ ἐπίσημα στή Θεσσαλονίκη μέ τό ὄνομα «Φίλοι τοῦ ἱερομονάχου Εὐσεβίου». Παρουσιάστηκε τό ἀπόγευμα τῆς 1ης Ἀπριλίου 2014, ἡμέρα τῶν γενεθλιῶν τοῦ πατρός Εὐσεβίου (γεννήθηκε τήν 1-4-1927) καί αὐτό ἔχει τήν σχετική του σημειολογική σημασία. Ἐλαβε χώρα στήν τεράστια αἴθουσα τῶν θεατρικῶν παραστάσεων τοῦ Κρατικοῦ Θεάτρου Βορείου Ἑλλάδος στήν Θεσσαλονίκη, κατάμεστη ἀπό ἀκροατές, πού προέρχονταν ἀπό πολλά μέρη τῆς Βόρειας Ἑλλάδος καί πού ὑπῆρξαν πνευματικά παιδιά τοῦ Γέροντα Εὐσεβίου.

Στήν ἐκδήλωση, μέσα σέ μιὰ ἀτμόσφαιρα συναισθηματικῆς φόρτισης καί ἀπόλυτης σιωπῆς τῶν ἑπτακοσίων καί πλέον ἀνθρώπων, πού τήν παρακολούθησαν ἀκούστηκαν οἱ ἐξῆς ὁμιλητές:

Πρῶτος μίλησε ὁ καρδιόλογος ἰατρός καί ὁμότιμος καθηγητής τῆς ἱατρικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Ἀναστάσιος Τσικώτης μέ θέμα: «Ὀδοιπορικό τῆς ζωῆς τοῦ πατρός Εὐσεβίου». Ὁ ὁμιλητής ἀνέφερε χαρακτηριστικά περιστατικά τῆς ζωῆς τοῦ Γέροντα στήν Εὐρώπη, τῶν σπουδῶν του ἐκεῖ, τῶν σκληρῶν συνθηκῶν τῆς χειρωνακτικῆς του ἐργασίας ὡς σκαφτιά, ρακοσυλλέκτη καί μαραγκοῦ πρὸς ἐξασφάλιση τῶν μέσων τῆς διατροφῆς του καί τῆς στέγασής του, τῆς θυσιαστικῆς του προσφορᾶς στόν συνάνθρωπο πρό τῆς χειροτονίας του καί μετά ἀπ' αὐτήν. Παλαιός γνώριμος τοῦ πατρός Εὐσεβίου ὁ ὁμιλητής μίλησε γιά πραγματικά γεγονότα, πού τά ἔζησε καί ὁ ἴδιος στό ἐξωτερικό ὡς μετεκπαιδευόμενος ἰατρός.

Τόν λόγο κατόπιν πῆρε ὁ κ. Ἰωάννης Ἰωαννίδης, ἰατρός ἀκτινολόγος, ὁμότιμος καθηγητής τοῦ ΤΕΙ Θεσσαλονίκης, μέ θέμα: «Ἐνας ἀφανῆς κοινωνικός ἐργάτης καί ἡ προσφορά του στήν Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Ἀλβανίας». Ὁ ὁμιλητής ἀναφέρθηκε κυρίως στήν ὁμάδα ἐργασίας, πού συγκρότησε ἀθόρυβα ὁ πατήρ Εὐσέβιος στήν Θεσσαλονίκη καί πού εἶχε ὡς ἀποστολή τήν ὑγειονομική ὑποστήριξη τοῦ ἀλβανικοῦ κράτους, ὅπως αὐτό ἦταν ἀμέσως μετά τήν πτώση τοῦ καθεστώτος τοῦ Ἐμβέρ σέ ὅλους τούς τομεῖς καί ἰδιαίτερα στόν ὑγειονομικό. Ἡ ὑγειονομική βοήθεια μέ μορφή ἱατρικῶν μηχανημάτων καί ἐργαλείων, νοσηλευτικῶν κρεβατιῶν καί ὄχι μόνο προωθοῦνταν στήν Ἀρχιεπισκοπή Ἀλβανίας στόν Ἀρχιεπίσκοπο Μακαριώτατο κ. Ἀναστάσιο Γιαννουλάτο. Ἀποκορύφωμα τῆς ὅλης προσπάθειας τῆς ὁμάδας ἐργασίας, ὑπό τήν καθο-

δήγηση τοῦ παρός Εὐσεβίου καί μέ τήν γενναία προσφορά εὐγενῶν δωρητῶν, ἦταν ἡ κτισθεῖσα στά Τίρανα ὑγειονομική μονάδα πλήρως ἐξοπλισμένη.

Τήν σκυτάλη ὕστερα πῆρε ὁ κ. Μιχάλης Παπαδόπουλος, ὁμότιμος καθηγητής καί πρώην πρύτανης τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης πού μίλησε μέ θέμα: «*Ἡ προσωπικότητα τοῦ πατρός Εὐσεβίου*». Ὁ ὁμιλητής παρουσίασε τήν πολυέδρη καί πολυδιάστατη προσωπικότητα τοῦ Γέροντα ὡς λαϊκοῦ καί κληρικοῦ τονίζοντας κυρίως τήν ἀφοσίωσή του πρός τόν Θεό, τήν ἀσκητική του βιοτή, τήν ἀπέραντη ἀγάπη καί τό ἀμέτρητο πλῆθος τῶν πιστῶν, πού ἀνάπαυσε κάτω ἀπό τό πετραχήλι του ὡς πνευματικός.

Ἐντονα συγκινημένη καί φορτισμένη ἀπό ἀναμνήσεις τῆς κοινῆς τους ζωῆς πῆρε ὕστερα τόν

νερά συγκινημένος καί μέ ραγισμένη φωνή πού ἔδειχνε τήν ψυχική του φόρτιση, ὁ ὁμιλητής σκιαγραφώντας τήν προσωπικότητα τοῦ πατρός Εὐσεβίου, τόν χαρακτήρισε ὡς ἀναζητητή τοῦ ἀπολύτου καί ὡς οἰκουμενικό καί ὄχι οἰκουμενιστή.

Μέ τόν πρώτο ἐμβληματικό του χαρακτηρισμό ὁ Μακαριώτατος ὑπονοοῦσε τό διαρκῆ ἀγῶνα τοῦ πατρός Εὐσεβίου νά ἀναζητᾶ, νά ἐρευνᾶ, νά κοπιᾶζει νά βρεῖ τρόπους ἀπόλυτης (κατά τά ἀνθρώπινα βεβαίως μέτρα) προσέγγισης τοῦ Θεοῦ. Ἦταν ὁ ἀναζητητής τοῦ ἀπολύτου. Ὁ δεύτερος χαρακτηρισμός τοῦ Γέροντα ὡς οἰκουμενικοῦ ὑποδηλώνει τήν μεγάλη του καρδιά καί τήν μεγάλη του ἀγκαλιά πού χωροῦσε μέσα της ὅλους τούς ἀνθρώπους ἀνεξάρτητα ἀπό καταγωγή, φυλή καί θρησκευτικό δόγμα. Ὁ ὄρος οἰκουμενιστής εἶναι τοῦ συρμοῦ καί ὑποδηλώνει

λόγο ἡ κατά σάρκα ἀδελφή τοῦ πατρός Εὐσεβίου κ. Εὐαγγελία Βίττη, διδάκτωρ τῆς φιλοσοφίας τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μπόχουμ τῆς Γερμανίας, μέ θέμα: «*Θέλει ἀρετήν καί τόλμην ἡ ἐλευθερία*». Ἡ ὁμιλία στάθηκε, περισσότερο στίς παιδικές της ἀναμνήσεις ἀπό τήν οἰκογενειακή της ζωή στήν ἡρωϊκή Βλάστη τῆς Πτολεμαΐδας, ὅπου καί τό πατρικό της σπίτι, καί ἀποκάλυψε σπάνιες πλευρές τοῦ ψυχικοῦ κόσμου τοῦ Γέροντα δίνοντας ἔμφαση στήν πλήρη ἀφοσίωση τοῦ ἀδελφοῦ της στόν Θεό καί στήν τήρηση τῶν ἐντολῶν του χωρίς συμβιβασμούς καί ὑποχωρήσεις.

Τελευταῖος ὁμιλητής ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀλβανίας κ. Ἀναστάσιος Γιαννουλάτος, ἐπιστήθιος φίλος καί πνευματικός ἀδελφός τοῦ μακαριστοῦ Γέροντα ἀπό τά φοιτητικά τους χρόνια στήν Θεολογική Σχολή τῶν Ἀθηνῶν. Φα-

τήν συμπόρευση πρός σύγχρονες χριστιανικές ἀντιλήψεις, πού μᾶς ἔρχονται ἀπό τή Δύση καί εἶναι ξένες πρός τό ὀρθόδοξο δόγμα.

Ὅσοι εἶχαν τό προνόμιο νά παρακολουθήσουν αὐτήν τήν ἐκδήλωση πρός μνήμην καί τιμήν τοῦ πατρός Εὐσεβίου, μεταξύ αὐτῶν καί πολλοί κάτοικοι τῶν Σερρών καί τοῦ Σιδηροκάστρου, ἀποχώρησαν βεβαιωμένοι γιά μιᾶ ἀκόμη φορά ὅτι εἶναι ἰδιαίτερα εὐλογημένοι ἀπό τή χάρη τοῦ Θεοῦ, γιατί στή ζωή τους γνώρισαν ἕναν ἅγιο κληρικό, πού διακόνησε στήν ἰδιαίτερη πατρίδα τους ἐπί εἴκοσι ἑννέα συναπτά ἔτη καί ὑπῆρξε ὡς τήν τελευταία του πνοή ὁ Ἀναζητητής τοῦ Ἀπολύτου καί Οἰκουμενικός στήν ἀγάπη του.

Ἄς εἶναι ἡ μνήμη του αἰωνία.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟΝ ΕΓΓΡΑΦΟΝ
ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΙΝ ΤΟΥ ΤΟΜΟΥ «ΝΑΟΣ ΠΕΡΙΚΑΛΛΗΣ»

ΤΡΑΠΕΖΟΝ ΤΗΣ ΟΙΚΟΥΜΕΝΗΣ
ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ
ΕΝ ΤΗ ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΤΗΣ ΚΑΤΑΝΤΕΛΕΣΤΗΣ
ΕΝ ΤΗ ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Τερότατε Μητροπολίτα Σεργῶν καὶ Νιγρίτης, ὑπέριτε καὶ ἔξαρχε πάσης Μακεδονίας, ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι λίαν ἀγαπητὴ ἀδελφὴ καὶ συλλειτουργγὴ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Θεολόγε, χάρις εἴη καὶ πλουσιόδωρος εὐλογία τῇ ὑμετέρῳ Τερότητι παρὰ Κυρίου Θεοῦ Παντοκράτορος.

Τὰ ἀνά τὴν οἰκουμένην διεσπαρμένα ἐκκλησιαστικὰ μνημεῖα, ἰδρυνόμενα φιλοθέοις αἰσθήμασιν ὑπὸ ἐπισήμων ἐκκλησιαστικῶν προσώπων ἢ καὶ ἀπλῶν εὐλαβῶν πιστῶν, ἐντάσσονται εἰς τὴν ἱστορικὴν πορείαν καὶ τὰς βιοτικὰς διακυμάνσεις τῶν ἐπιτοπιῶν κοινωνιῶν, μάρτυρες γινόμενα οἰοῦνται τῆς πολυμόρφου καὶ πολυκυμάντου ζωῆς τῶν χρησιμοποιουσῶν ταῦτα γενεῶν.

Τοῦ κανόνος τούτου, λίαν ἀγαπητὴ ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀδελφὴ καὶ συλλειτουργγὴ ἅγιε Σεργῶν καὶ Νιγρίτης κύριε Θεολόγε, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐξαιρεθῇ καὶ ὁ ἐν τῇ εὐάνδρῳ πόλει τῶν Σεργῶν περίφημος βυζαντινὸς ἱερός ναὸς τῶν Ἁγίων Θεοδώρων, ὅστις ἐγνώρισεν ἡμέρας ὑψίστων εὐλογιῶν καὶ δόξης ἀλλὰ καὶ ὑπέφερε πλείστας ὄσας δοκιμασίας καὶ περιπετειὰς ἐκ τῶν ἱστορικῶν ἐναλλαγῶν τῆς πόλεως ταύτης, καταστὰς διὰ τοῦτο τὸ σῆμα κατατεθὲν αὐτῆς, μετὰ μάλιστα τὴν ἐκ βάθρων λίαν ἐπιτυχῶς γενομένην ἀρχαιολογικὴν ἀποκατάστασιν, παραδοθεὶς ἔκτοτε εἰς τὴν λειτουργικὴν χρῆσιν τῶν εὐλαβῶν Σεργαίων.

Ὅθεν, ἐν πολλῇ χαρᾷ ἐγενόμεθα κάτοχοι τοῦ λίαν ἐπιμελημένου τόμου, ὄν περὶ τοῦ ὡς εἴρηται σπουδαίου τούτου μνημείου ἐξεδώκατε, τῇ συντόνῳ συνεργασία ἐκλεκτῶν καὶ εἰδημόνων ἐπιστημονικῶν συγγραφέων, καὶ ἔσχετε τὴν εὐγενῆ καλωσύνην νὰ κομίσητε τιμητικῶς τῇ ἡμετέρῳ Μετριότητι.

Εὐχαριστοῦντες διὰ τὴν πολυτρόπως ἐκφραζομένην τιμὴν καὶ ἀγάπην ἐκ μέρους ὑμῶν πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν καὶ τὴν ἡμετέραν Μετριότητα προσωπικῶς, τὸν ταπεινὸν Πατριάρχην αὐτῆς, συγχαίρομεν ἅπασιν τοῖς συντελεσταῖς τοῦ ἱστορικοῦ τούτου τόμου, δι' ὄν ἀσφαλῶς πολὺν θὰ ἔχητε τὸν οὐράνιον μισθὸν τῆς εὐγνωμοσύνης τῆς Θεοδωρονύμου δυάδος τῶν μεγαλομαρτύρων τοῦ Χριστοῦ καὶ προστατῶν τῆς φιλαγίου πόλεως τῶν Σεργῶν.

Ἐπὶ δὲ τούτοις, ἐπικαλούμεθα ἐφ' ὑμᾶς καὶ ἐπὶ τὴν ποιμαντορικὴν ὑμῶν διακονίαν τὴν χάριν καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος τοῦ Θεοῦ, προσεπευχόμενοι πλούσιον εἰς πνευματικὸν ἀμῆτον τὸ ἄρτι ἀρξάμενον στάδιον τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς.

βιδ' Ματίου ζ'

Εὐχαριστοῦντες
ὁ ἀδελφὸς ἀγαπῶν ἐν καρδίᾳ ἀδελφῆ

Περιμένοντας την Άνάσταση

Άνάμεσα στους χορταριασμένους τάφους
περιδιαβαίνει ή Άνάσταση,
καρτερώντας νά φθάσει ή ώρα
γιά νά γράψει τά όνόματά τους
στό βιβλίό τής Ουράνιας Ζωής.
Οί κηροστάτες δέχονται άμίλητα
τό ζεστό λιώσιμο τών κεριών μας
πού σιγοντάρουν
τούς θλιμμένους ήχους
τών προσευχών μας.

Μαλαματή Χαριζανοπούλου - Άμπελίδου

“ *”Ας πεθάνουμε
κοιτάζοντας άφοβα
τό θάνατο στά μάτια!* ”

Γιωργάκης Όλύμπιος

**Τοῦ φιλολόγου
Γεωργίου Στ. Μπακιωτζή**

Πολλοί ζητοῦν νά ἐξηγήσουν ἐκεῖνο τό θαῦμα: οἱ λίγοι, οἱ ἄοπλοι, οἱ ἀνοργάνωτοι, χωρίς ἐπιτελεῖα στρατιωτικά, χωρίς ἐπιμελητεῖαν, οἱ ρακένδυτοι καί πεινασμένοι νά τά βάλουν μέ τούς πολλούς, τούς πάνοπλους, τούς «ταχτικούς» μέ τά κανόνια καί μέ ὅλα τά μέσα τοῦ πολέμου, πῶς ἔγινε καί νίκησαν οἱ πρῶτοι καί ταπεινώσαν τούς δεύτερους.

Ἄπλή καί μονοσήμαντη ἡ ἀπάντησις. Μέ τήν πίστη στό Θεό, τήν ἀγάπη στήν πατρίδα καί τήν περιφρόνησις στό θάνατο.

Γιά τά δύο πρῶτα γράψαμε ἄλλοτε. Στό τωρινό σημείωμά μας θά μείνουμε στό τελευταῖο καί σ' αὐτό θά ἐστιάσουμε τήν προσοχή μας.

Εἶναι γλυκεῖά ἡ ζωή καί ὁ θάνατος μαυρίλα, λέγει ὁ λαός μας. Ὅταν ὅμως ὁ θάνατος εἶναι τιμημένος καί ἡ ζωή μύριοι θάνατοι μαζί, γιατί κυλάει μέσα στή σκλαβιά, τήν ταπεινώσις καί τήν «τυραγνία», ὅπως τονίζει ὁ σοφός ἀγράμματος Μακρυγιάννης, τότε ὁ ἥρωικός καί τιμημένος θάνατος εἶναι γλυκός. Νά πῶς τό διατυπώνει ὁ Μακρυγιάννης: «*Κι ἄν πεθάνωμεν, πεθαίνομεν διά τήν πατρίδα μας, διά τήν θρησκείαν μας καί πολεμοῦμεν ὅσο μπορούμεν ἐναντίον τῆς τυραγνίας, κι ὁ Θεός βοηθός. Αὐτός ὁ θάνατος εἶναι γλυκός, ὅτι κανένας δέν θά γένη ἀθάνατος!*».

Γι' αὐτό στά λάβαρα καί τίς σημαῖες τῶν ἐπανατατῶν οἱ παραστάσεις εἶχαν μαζί μέ διαφόρους ἀγίους καί νεκροκεφαλές μέ τά συνθήματα: «*Ἐλευθερία ἢ θάνατος, ἐλευθερία ἢ τιμημένος θάνατος*». Γι' αὐτό τά ἀθάνατα παλληκάρια τοῦ ἱεροῦ λόχου στό σκοῦφο τους εἶχαν ζωγραφισμένη μιά νεκροκεφαλή. Ὅλα αὐτά δῆλωναν τήν

περιφρόνηση στό θάνατο καί τήν απόφασή τους νά πεθάνουν. Αυτό δέν ἔκαμε καί ὁ Κανάρης ὅταν φεύγοντας ἀπό τό σπίτι του καί πρίν κολλήσει τό μπουρλότο του στή ναυαρχίδα τοῦ Καρά Ἀλή στή Χίο θαρρετά ἀλλά καί ἐνσυνείδητα εἶπε «*Κωνσταντή θά πεθάνεις*». Ὅταν πῆρε αὐτή τήν απόφαση ὅλα ξεκαθάρισαν μέσα του, οὔτε ἵχνος φόβου δέ σκίασε τό νοῦ του καί τόν οὐρανό τῆς ψυχῆς του.

Ἀλλά τό ἄξιο θαυμασμοῦ μεγάλου εἶναι ὅτι ὄχι μόνο οἱ ἐπώνυμοι ἥρωες ἀλλά καί οἱ ἀπλοί καί ἀνώνυμοι ἀγωνιστές ἀκόμα καί τά παιδιά καί οἱ γυναῖκες δόθηκαν στόν ἀγώνα μέ ὅλη τους τήν ψυχή, δέν λογάρισαν τή ζωή τους οὔτε δείλιασαν μπροστά στους κινδύνους, ἀλλά βιάδιζαν μέ τήν απόφαση νά πεθάνουν γιά τήν πατρίδα, γιά τή δική τους ἐλευθερία καί τῶν ἀδελφῶν τους συνελλήνων τήν ἀπελευθέρωση.

Θαυμάζει κανεῖς τήν τόλμη, τό θάρρος καί τήν ψυχραιμία τους ἐνώπιον καί τῶν πλέον τραγικῶν σκηνῶν. Ὅταν στίς 24 Ἀπριλίου 1821 οἱ Τούρκοι μπῆκαν στό Βαλτέτσι καί λιάνισαν κυριολεκτικά τούς ἄμαχους, καί ἐπέστρεψαν μέ τόν Κολοκοτρῶνη οἱ διασωθέντες εἶδαν τά σκορπισμένα καί κομματιασμένα μέλη συχωριανῶν τους, ὁ Κολοκοτρῶνης κατά τό Φωτάκο σίκωνε ἕνα ἕνα τά λιανισμένα ἀνθρώπινα μέλη, σταυροκοπιόταν, τά φιλοῦσε καί ἔλεγε: «*Αὐτοί γίνηκαν πιά ἄγιοι, μαρτύρησαν καί θά πάνε στόν παράδεισο*»¹. Τούς ἔδωσε τό καλύτερο μάθημα γιά τήν καταφρόνηση πρὸς τό θάνατο.

Δέν ἐδίσταζαν νά θυσιάσουν γυναῖκες καί παιδιά. Εἶχαν ἀποβάλει τό φόβο τοῦ θανάτου ὄχι μόνο γιά τόν ἑαυτό τους ἀλλά καί γιά τούς οἰκείους τους. Κλασικό παράδειγμα ἀποτελεῖ ὁ Λάμπρος Τζαβέλος, πού θυσίασε τό γυιό του, τόν Φωτάκο, τόν ὁποῖον κρατοῦσε ὁ τρο-

μέρος Ἀλή Πασάς, στόν ὁποῖον ἔγραψε: «*Ὁ υἱός μου θέλει ἀποθάνει, ἐγώ ὁμως ἀνεπίστως θέλω τόν ἐκδηκῆσω πρίν νά ἀποθάνω. Ἐάν ὁ υἱός μου υἱός καθῶς εἶναι δέν μείνει εὐχαριστημένος νά θυσιαστεῖ γιά τήν πατρίδα του, αὐτός δέν εἶναι ἄξιος νά ζήσει καί νά ἐγνωρίζεται ὡς υἱός μου!*»².

Ἀνάλογη εἶναι καί ἡ περίπτωση τοῦ Γιάννη Γούναρη, κυνηγοῦ τοῦ Ὁμέρ Βρυώνη, πού κρατοῦσε στήν Ἄρτα αἰχμάλωτη τήν οἰκογένεια τοῦ Γούναρη. Ὁ Γιάννης, ὅταν ἔμαθε τό σχέδιο τῶν Τούρκων ὀπλαρχηγῶν, Κιουταχῆ καί Βρυώνη νά ἐπιτεθοῦν στό Μεσολόγγι τή νύχτα τῶν Χριστουγέννων ἀπό τήν ἀνατολική πλευρά τοῦ ὀχυρώματος, τό ἀποκάλυψε στόν ὀπλαρχηγό Μακρή γνωρίζοντας τίς συνέπειες πού θά εἶχε γιά τήν οἰκογένειά του ἡ πράξη του. Ἐλαβαν τά μέτρα τους οἱ Μεσολογγῖτες, ἀπέτυχε ἡ ἐπίθεση τῶν Τούρκων, ἀλλά θανάτωσαν τή γυναῖκα καί τά παιδιά τοῦ Γούναρη, ὁ ὁποῖος ἔγινε καλόγηρος στῆς Κλεισούρας τό Μοναστήρι καί ἀνέπεμπε εὐχές γιά τήν ἀνάπαυση τῶν ψυχῶν τῶν δικῶν του³.

Δέ θά μείνουμε στή μεγάλη γενναιότητα καί τό ἄτρομο τῆς ψυχῆς τῶν μεγάλων ὀπλαρχηγῶν, γιατί λίγο πολύ εἶναι γνωστά στους πολλούς. Θά ἀναφέρουμε περιπτώσεις ἀγνωστες στους πολλούς γιά νά φανεῖ ὅτι ὅλοι εἶχαν μπολιαστεῖ ἀπό τό πνεῦμα αὐτό, τῆς περιφρόνησης στό θάνατο.

Πολύ χαρακτηριστική εἶναι ἡ περίπτωση ἀπό τά Ἀπομνημονεύματα τοῦ Μακρυγιάννη τοῦ Μήτρου Καθάρου. «*Ἐνας ἀτρόμητος ἄντρας, Μῆτρο Καθάρου τόν λένε ἦταν μέσα στή χώρα σέ σπίτι μπασμένος. Τοῦ ρίχτηκαν οἱ Τούρκοι ἀπάνου του· παίρνει ἕνα γιαταγά-νι Τούρκου καί σκοτώνει τέσσερους· κι ἐκεῖ τοῦ δίνουν μίαν μαχαιριάν εἰς τήν κοιλιά καί σκοτώνει τόν Τούρκον καί μέ τό μαχαίρι εἰς τήν*

1. Ἰωάννου Παπαϊωάννου, *Ἱστορικές Γραμμές*, Δ' τόμος, σελ. 14.

2. Ἀδ. Κ. Ἀδαμαντίου, «*Νεώτερα Ἱστορία Ἑλληνική καί Εὐρωπαϊκή 1204-1924*», σελίδες 110-111.

3. Ἰωάννου Παπαϊωάννου, *Ἱστορικές Γραμμές*, τόμος Δ', σελ. 22.

κοιλιά ἦρθε, ὅπου ἤμαστε ἐμεῖς. Καί δέν τοῦ πειράξαμεν τό μαχαίρι· μέ τοῦτο εἰς τήν κοιλιὰ τόν πήγαμε ἐκεῖ ὁποῦταν οἱ δικοί μας καί ὁ γιατρός. Καί τόβγαλε τό μαχαίρι καί μέ τῶν μερμήγκων τά κεφάλια τοῦρραψε τήν κοιλιὰ. Καί τράβηξε ὁ καημένος ἕνα χρόνο γιά νά γιὰ-τρενθεῖ!»⁴.

Ἴδου καί μιὰ μαρτυρία ἀπό τό Νικόλαο Κασομούλη ἀπό τήν ἱστορική ἠρωϊκή οἰκογένεια ἀγωνιστῶν τῶν Κασομούληδων, Μακεδόνων ἀπό τήν Σιάτιστα.

Ὅταν κατά τήν δεύτερη πολιορκία ἀπό τούς πασάδες Κιουταχῆ καί Ἰμπραήμ τό ἠρωϊκό Μεσολόγγι κλείνε-ται ἀπό παντοῦ, δέχεται 100.000 βόμβες καί ἀσύκριτα περισσότερες σφαῖρες. Σ' αὐτό τό μεγάλο χαλασμό σημειώνει ὁ Κασο-

μούλης: «Δέν ἔβλεπα κανένα νά σκύφτει ἀπό τά βόλια. Ὅλοι ἔτρεχαν εἰς τήν φωτιάν. Ὁ πόλεμος εἶχε καταντήσει εἰς τήν ἀκοίη τους ὡσάν μία μουσική! Στόν φράχτη ἐκεῖνο καί τό νερό τῶν στερνῶν εἶχε γίνει μίγμα ἀλλόκοτο· ὅ,τι ἤθελες μέσα στοῦ νεροῦ εὔρισκες, μυαλά, ἐντόσθια, αἶμα, κεφάλια, καί οἱ Ἕλληνες ἔπιναν καί ὑπέμενεσαν μέ ὅλην τήν ἀδιαφορίαν»⁵.

Κλείνοντας πρέπει νά τονίσουμε ὅτι δέν ἦταν ὅτι δέν ἀγαποῦσαν τή ζωή οἱ ἠρωϊκοί μαχητές καί ἄμαχοι τοῦ 1821, δέν εἶναι ὅτι ἦσαν ἀναίσθητοι καί γι' αὐτό περιφρονοῦσαν τό θάνατο. Θά ἦταν μεγάλο λάθος νά δεχτοῦμε μιὰ τέτοια ἄποψη, θά τούς ἀδικούσαμε πολύ. Ἀγαποῦσαν τή ζωή, ὅπως κάθε φυσιολογικός ἄνθρωπος, ὅμως ἤξεραν νά κάνουν σωστή ἀπο-

τίμηση τῶν πραγμάτων. Θέλετε ἀπόδειξη; Ὅταν τόν Διάκο τόν ὀδηγοῦσαν στό Ζητούνη, στή Λαμία, γιά νά τόν σουβλίσουν βλέποντας γύρω του, Ἀπρίλης μήνας ἦταν, τήν ὁμορφιά τῆς φύσης εἶπε: «Γιά δές καιρό πού διάλεξε ὁ Χάρος νά μέ πάρει, τώρα π' ἀνθίζουν τά κλαδιά καί βγάζει ἡ γῆ χορτάρι». Καί ὁ Σολωμός «πειρασμό» ὀνόμασε τό σχεδίασμα στούς ἐλεύθερους πολιορκημένους, στό ὁποῖο περιγράφει τήν ἀπερίγραπτη ὁμορφιά τῆς φύσης

μπροστά στήν κόλαση, πού ἐπικρατοῦσε μέσα στό πολιορκημένο Μεσολόγγι. Ἔτσι ἔδειχνε τή μεγάλη πρόκληση γιά τούς πολιορκημένους, οἱ ὁποῖοι ὅμως ἀξιολογώντας τά πράγματα σωστά, δέν πτοοῦνταν ἀπό τά ὄμορφα καί τά ὠραῖα καί προτίμησαν τόν ἠρωϊκό ἀγώ-

να μέ ἀφάνταστες στερήσεις μέχρι καί τό θάνατο ἀπό τήν ἀτίμωση καί τήν ὑποταγή.

Καί τό συμπέρασμα: Ἐβλεπαν τίς ὁμορφιές τῆς ζωῆς, αἰσθάνονταν πόθο γιά τή ζωή, κυριότατα οἱ νέοι, νέες καί τά παιδιά, ὅμως ὅλα τά θυσίασαν γιά νά ἀποφύγουν τήν ἐπαίσχυντη ταπείνωση καί ἀτίμωση.

Σήμερα πού ἡ ὑλομανία καί ὁ εὐδαιμονισμός ἔχουν εἰσβάλει στή ζωή μας, ὅλα τά παραπάνω νά μᾶς βάλουν σέ σκέψεις καί νά ρυθμίσουμε τή ζωή μας σύμφωνα μέ τίς παραδόσεις καί τά κελεύσματα τῆς ἀθάνατης ἱστορίας τοῦ ἔθνους μας.

Μόνο ἔτσι θά εἴμαστε ἄξιοι κληρονόμοι τῶν ἠρωϊκῶν προγόνων μας.

4. Ἰ. Μαρυγιάννης «Ἀπομνημονεύματα», Ἐκδόσεις Γαλαξία, σελ. 148-149.

5. Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, Ἐκδοτικῆς Ἀθηνῶν, τόμος IB, σελ. 274.

ΕΠΙΚΑΙΡΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ, ΠΟΥ ΑΝΑΖΗΤΟΥΝ ΑΠΑΝΤΗΣΗ

ΕΡΩΤΗΜΑ ΠΡΩΤΟ

Χίλια έπτακόσια περίπου χρόνια μετά την καθιέρωση της Κυριακής άργίας στον έλληνικό χώρο, τό 321 μ.Χ., από τον αυτοκράτορα Κωνσταντίνο τον Μεγάλο ή έλληνική κυβέρνηση την καταργεί. Πολιτικό στέλεχος του Ύπουργείου των Οικονομικών δήλωσε απαντώντας στις δικαιολογημένες έντονες αντιδράσεις της Έκκλησίας της Ελλάδος ότι ή Έλληνική Πολιτεία τιμά την χριστιανική πίστη, αλλά δέν μπορεί αυτή νά αποτελεί κριτήριο για τή χάραξη οικονομικής πολιτικής. Μολονότι τά πάσης φύσεως μέτρα δέν απέφεραν, προς τό παρόν τουλάχιστο, καμά οικονομική ανάπτυξη παρά τίς διακηρύξεις των ύπευθύνων ταγών της Πολιτείας περί όρατου φωτός στό βάθος του τούνελ, ίσως ή αναζήτηση ενός θαύματος στην κυριολεξία άνωθεν κατερχομένου νά αποτελέσει σύντομα τό έσχατο μέσο, πού θά δώσει τή λύση στό όξύτατο οικονομικό πρόβλημα, πού ταλανίζει τον τόπο μας εδώ και έξι χρόνια.

Καί τό έρώτημα: τό ύποτιθέμενο οικονομικό «όφελος» από την κατάργηση της Κυριακής άργίας θά καλύψει την περαιτέρω βέβαιη πολιτισμική και ήθική όπισθοδρόμηση της έλληνικής κοινωνίας;

ΕΡΩΤΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ

Οί αυτοκτονίες στά χρόνια της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα έχουν αύξηθει ύπερβολικά και στην πλειοψηφία τους συνδέονται άμέσως μέ την φτώχεια και τίς «πρωχεύσεις» ισχυρών και άκμαίων στό παρελθόν επιχειρήσεων. Οί «πρωχεύσαντες», εύρωστοι άλλοτε επιχειρηματίες, βυθισμένοι στην άπελπισία και στην άπογοήτευση από την άπότομη άλλαγή της μοίρας τους προτιμούν ως έσχατη λύση του δράματός τους την αυτοκτονία.

Καί τό έρώτημα: τό ότι οί αυτοκτονίες δέν γίνονται πρώτο θέμα στό δημόσιο χώρο, πού θά προβάλει και θά άναδείξει τό οικονομικό άδιέξοδο πολλών Έλλήνων πολιτών, σημαίνει ότι θεωρούνται οί αυτοκτονίες (όσο πολύ σκληρό και άν φαίνεται αυτό) ως μία κάποια λύση του οικονομικού προβλήματος κάποιων από τά θύματα της κρίσης;

X.N.X

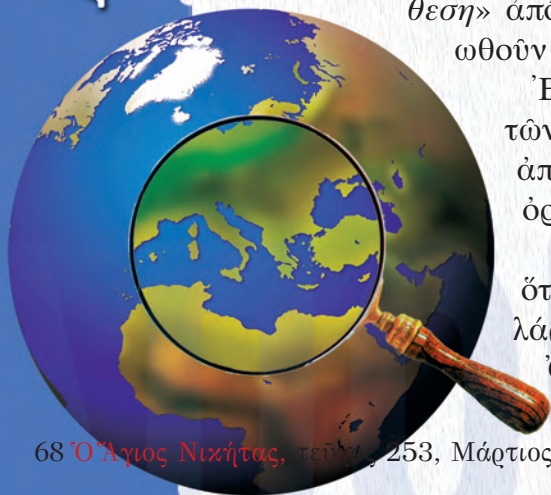
ΜΕΘΟΔΕΥΜΕΝΗ ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΓΙΟΓΚΑ

Ο ευαίσθητος χώρος της παιδείας εδώ και αρκετά χρόνια δέχεται «έπίθεση» από όργανώσεις ινδουϊστικού χαρακτήρα, πού προωθούν μεθοδευμένα σ' όλο τον κόσμο τή Γιόγκα.

Επιβάλλεται νά έπισημάνουμε την έπικινδυνότητα των άσκήσεων και της φιλοσοφίας πού κρύβεται πίσω από αυτές, αλλά και τό άσυμβίβαστο αυτών μέ την όρθόδοξη πίστη και παράδοσή μας.

Πρώτα-πρώτα χρειάζεται νά τονιστεί έμφαντικά ότι ή Γιόγκα δέν είναι άπλά μά γυμναστική για τήν χαλάρωση από την ένταση της ζωής.

Όρθά έχει λεχθεί ότι δέν μπορούμε νά άποσυνδέ-

σουμε τήν δήθεν γυμναστική χαλάρωσης τής Γιόγκα από τήν ινδουϊστική πίστη, πάνε πακέτο, ὅπως τό νευρικό καί μυϊκό σύστημα.

Ἐξ ἄλλου τήν ἐπικινδυνότητα τής Γιόγκα ὁμολογοῦν καί οἱ ἴδιοι οἱ διδάσκαλοι τής. Ἡ «ένωση Γιόγκα Ἀμερικής» ὁμιλεῖ γιά «σωματικούς κινδύνους πού συνεπάγεται ἡ Γιόγκα γιά τά παιδιά κάτω τῶν 16 ἐτῶν». «Διάλογος» Ἀπριλίου-Ἰουνίου 2011, σελ. 26-289. Ἀλλά καί σέ γιογκικές ιστοσελίδες γίνεται λόγος γιά ἀναπνευστικούς κινδύνους τῶν μυῶν, γιά τραυματισμό τοῦ διαφράγματος καί κατάρρευση τῶν πνευμόνων ἀπό τίς ἀσκήσεις τής Γιόγκα. Κάποιοι, ὅπως ὁ γκουρού Ραζνίς μιλοῦν ἀκόμα καί γιά προσωρινή ἢ μόνιμη ἀπώλεια τής λογικῆς. Ἀκόμη κι ἂν ὑπάρχει κάποια δόση ὑπερβολῆς σ' αὐτές τίς δηλώσεις, σοβαρότερος ἀσφαλῶς εἶναι ὁ κίνδυνος τής ἀποκοπῆς ἀπό τήν ὀρθόδοξη πίστη καί τήν περιοδική μύηση στόν ἀποκρυφισμό καί ἄλλα παρόμοια ρεύματα ἀνατολικῶν σεκτῶν.

Ἀπό τήν ἄποψη αὐτή δέν πρέπει νά ἐφησυχάζουν οἱ γονεῖς, γιατί σέ πολλά γυμναστήρια, ἴσως καί σέ σχολεῖα μέ τό πρόσχημα τής Γυμναστικῆς προωθεῖται συστηματικά καί μεθοδευμένα ἡ Γιόγκα καί ὁ Ἀποκρυφισμός.

Γ.Στ.Μ.

«ΝΙΚΗΣΕΣ, Ω ΜΗΤΕΡΑ, ΝΙΚΗΝ ΕΥΤΥΧΗ!»

Κοριολανός

Λίγες εἶναι οἱ περιπτώσεις πού ἡ ἱστορία κάνει λόγο γιά μητραλοῖες καί πατραλοῖες, ἀλλά καί πολύ σπάνια ἔχουμε περιπτώσεις πού ἡ ἀγάπη πρὸς τή μάνα καί τόν πατέρα λύγισε ἀνθρώπους σάν τό σίδηρο σκληρούς. Θά ἀναφέρουμε δύο χαρακτηριστικές περιπτώσεις σκληρῶν ἀνθρώπων, πού ἔκαμψε ἡ ἀγάπη πρὸς τή μάνα τους. Μιά ἀπό τήν ἑλληνική καί μιὰ ἀπό τή ρωμαϊκή Ἱστορία.

Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος «πράως ὑπέφερε τὰς δυστροπίας καί τὰς ἐπεμβάσεις τῆς μητρὸς του», τῆς Ὀλυμπιάδας, ἡ ὁποία εἶχε δύστροπο χαρακτήρα καί ἤθελε νά ἐπεμβαίνει «εἰς τὰ τῆς βασιλείας τοῦ υἱοῦ τῆς». Στά χρόνια τῆς ἀπουσίας τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου στήν Ἀσία, τοποτηρητής στή Μακεδονία ἦταν ὁ Ἀντίπατρος, ὁ ὁποῖος δεινά ὑπέφερε ἀπό τίς ἐπεμβάσεις στή διοίκηση τῆς Ὀλυμπιάδας. Κάποτε ἀγανακτημένος ὁ Ἀντίπατρος ἔγραψε σέ μεγάλη ἐπιστολή πρὸ τόν Ἀλέξανδρο γιά τὰ παράπονά του καί τόν παρακαλοῦσε νά κάνει συστάσεις στή μητέρα του.

Ὅταν πῆρε τήν ἀπάντηση πάγωσε: «Δέν γνωρίζει ὁ Ἀντίπατρος ὅτι ἐν μόνον δάκρυον τῆς μητρὸς μου ἀρκεῖ νά σβῆσει μυριάς τοιαύτας ἐπιστολάς».

Τόση ἦταν ἡ ἀφοσίωση καί ἡ ἀδυναμία του πρὸς τήν δύστροπη μητέρα του. Αὐτή φαινόταν καί ἀπό τά πλούσια καί πολύτιμα δῶρα πού τῆς ἔστελνε ἀπό τήν Ἀσία.

Τό αὐτό παρατηροῦμε καί στόν Ρωμαῖο Κοριολανό. Αὐτός εἶχε πολλά προτερήματα καί προσόντα, ἀλλά καί κάποια μεγάλα ἐλαττώματα. «Υπέκειτο εἰς τό ὀλέθριον πάθος τοῦ θυμοῦ (...) ἡγάπα τὰς πεισματώδεις φιλονεικίας (...) ἐκανχάτο διά τήν εὐγενῆ καταγωγὴν του, ἀγνοῶν ὅτι αὐτὴ ἡ καταγωγὴ, ἀλλ' ἡ διαγωγὴ τιμᾶ ἢ ἀτιμάζει». Δέν ὑπῆρξε λοιπὸν δημοφιλῆς καί κάποτε ἐξορίστηκε ἀπὸ τή Ρώμη. Τότε συμμάχησε μέ τούς ἐχθρούς τῆς Ρώμης, τούς Βουλούσκους, τούς ὁποῖους μάλιστα ὀδήγησε ἐναντίον τῆς πατρίδας του. Οἱ Ρωμαῖοι ὑπέφεραν ἀπὸ τήν πολιορκία καί ἀναγκάσθηκαν νά στείλουν πρεσβείες, ἀλλά ὁ Κοριολανός ἔμενε ἄκαμπτος. Τότε ἡ μητέρα του πῆρε τή γυναῖκα τοῦ Κοριολανοῦ, τά δύο του παιδιά καί κάποιες ἀπὸ τίς μεγάλες ἀρχόντισσες τῆς Ρώμης βγήκε ἀπὸ τὰ τεῖχη, ἔπεσε στά πόδια τοῦ γιου καί τοῦ εἶπε:

ΑΓΙΟΨΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

«*Ἄν ἐπιμένεις νά καταλάβεις τή Ρώμη, πρώτα θά πατήσεις στό πῶμα τῆς μητέρας σου. Γιατί δέ θά ὑποφέρω νά ζήσω καί νά δῶ τή μέρα, πού ὁ γυιός μου θά θριαμβεύσει κατά τῆς πατρίδας του. Νά σκεφτεῖς ὅτι δέν εἶναι ἴδιον ἀγαθοῦ ἀνδρός νά γίνεται δούλος τῆς ὀργῆς, τῆς μνησικακίας καί τῶν παθῶν του».*

Καί ἄλλα πολλά τοῦ εἶπε.

Συγκινήθηκε ὁ σκληρότατος Κοριολανός ἔπεσε στήν ἀγκαλιά της καί τῆς εἶπε: «*Νίκησες, ὦ μητέρα μου, νίκηνη εὐτυχῆ γιά τήν πατρίδα, ἀλλά ὀλέθρια διά τόν νιόν σου*». Ἐλυσε τήν πολιορκίαν καί ἀναχωρώντας πρόσθεσε: «*Μακράν τῆς Ρώμης, νικημένος ὑπό τῆς μητρὸς μου*».

Ἡ ἀγάπη καί ὁ σεβασμός καί στίς δύο περιπτώσεις δέν ἐξημίωσε τούς σκληρούς ἀνδρες, ἀλλά αὐξήσε τή φήμη τους καί τούς περιποίησε τιμὴ καί δόξα.

Νά κλείσουμε μέ τούς ωραίους στίχους τοῦ Λέοντος Μελά ἀπό τό «Γεροστάθη».

«*Οἱ πρώτοι εὐεργέται μας εἶν' οἱ καλοὶ γονεῖς μας.*

Ἄς ἀγαπήσωμεν αὐτούς ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς μας.

Διά τῆς πείρας οἱ γονεῖς, διά τῶν συμβουλῶν των

τήν ἀπειρίαν σῶζουσι τῶν εὐπειθῶν νιῶν των.

Λοιπόν ἄς ὑπακούωμεν καί ἄς εὐγνωμονῶμεν,

δι' ἔργων δέ ἄς δείχνωμεν ὅτι αὐτούς τιμῶμεν».

Γ.Στ.Μ.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ

Χριστός Ἀνέστη! Αὐγινές

οἱ μυροφόρες οἱ σεμνές
κινήσανε μέ μῦρα.

Μ' ἀντί νεκρό νά Τόν θρηνοῦν
ζωῆς πορεία ξεκινοῦν
ἀπό τοῦ μνήματος τή θύρα.

Χριστός Ἀνέστη! Ὡς Θεός
σκορπίζει πλέρια τ' Ἅγιο Φῶς
τοῦ λυτρωμοῦ τὰ θάρρη.

Διάπλατα ἀνοίγουν οἱ οὐρανοί
καί μᾶς σκεπάζει γαληνή
παραδεισένια, πλούσια χάρη.

Χριστός Ἀνέστη! Ὁ Σταυρός
φέγγει ἀπ' τόν ἥλιο πιά λαμπρός
στό αἷμα Του βαμμένος·
ιερή πυξίδα πού ὁδηγεῖ
στοῦ Πνεύματος τή θεία πηγὴ
φάρος διαμαντοστολισμένος.

Χριστός Ἀνέστη Ἀληθῶς!

κι ὁ θάνατος ὁ σκυθρωπός
ἔχασε τό θρονί Του.

Νεκρός κηδεύτηκε ὁ Χριστός
μά ὁ τάφος ἀνοῖξε ὁ κλειστός
ζωὴ ἀναβλύζει ἀπ' τή θανή Του.

Χριστός Ἀνέστη! Ὑμνολογοῦν

τά Χερουβεῖμ κι ἀνθοβολοῦν
ἐδεμικά φωτάνθη!

Ὁ λόγος Του γλυκό κρασί
κι' ἡ Ἀγάπη Του στολή χρυσή.
Φριχτά ὁ Ἄδης ἐπικράνθη!

Χριστός Ἀνέστη! Κι ἡ καρδιά

ἀνοίγει μέ χαρᾶς κλειδιά
καί λάμπουν χίλια κάλλη,
μοσχοβολᾶ κάθε ἀρετή
καί στή λαμπριάτικη γιορτῇ
τό Ἀληθῶς Ἀνέστη ψάλλει!

Στέλλα Δήμου

ΑΝΑΧΟΙΝΩΘΕΝ

ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΤΗΣ 27ΗΣ ΜΑΡΤΙΟΥ 2014

Άπάντηση σέ άνιστόρητες άπόψεις γιά τήν Έκκλησία καί τό 1821

Χωρίς τόν όρθόδοξο κληρο δέν θά πετύχαινε ή μεγάλη έθνική έξόρμηση τοῦ 1821. Όρισμένοι προπαγανδιστές ξεπερασμένων ιδεολογιών άρνούνται τόν ρόλο τής Όρθοδόξου Έκκλησίας, όπως φάνηκε καί άπό δημοσιεύματα καί τηλεοπτικές έκπομπές τών τελευταίων ήμερών. Άποδεικνύονται άνιστόρητοι καί έμπαθεΐς.

Ό Γάλλος Πρόξενος Πουκεβίλ, ό όποΐος έζησε τά γεγονότα τής Έλληνικής Έπανάστασεως, γράφει ότι 100 Πατριάρχες καί Έπίσκοποι θανατώθηκαν κατά τή διάρκεια τής Τουρκοκρατίας καί τοῦ Άγώνος. 80 κινήματα έκαναν οΐ Έλληνες πρίν άπό τό 1821 καί στά περισσότερα πρωτοστατοῦσαν Έπίσκοποι. Θυμίζω ότι άπό τό 1680 έως τό 1700 ή Άνατολική Στερεά ήταν έλεύθερη μετά άπό τήν έξέγερση δύο Έπισκόπων, τοῦ Θηβών Ίεροθέου καί τοῦ Σαλώνων Φιλοθέου.

Τό 1821 βάφεται μέ τό αίμα τοῦ Πατριάρχη Γρηγορίου Ε΄ καί τοῦ Πατριάρχη Κυρίλλου ς΄ τοῦ άπό Άδριανουπόλεως. Έκτός άπό τόν Έπίσκοπο τής Πάτρας Γερμανό, πού εύλόγησε τό λάβαρο στήν Άγία Λαύρα (17 Μαρτίου 1821) καί στήν Πάτρα (25 Μαρτίου 1821), ό Σαλώνων Ήσαΐας κηρύσσει τήν Έπανάσταση στή Φωκίδα καί θυσιάζεται στήν Άλαμάνα. Στήν Πάτμο έρχεται γιά αυτόν τόν σκοπό ό Πάτμιος Πατριάρχης Άλεξανδρείας Θεόφιλος Παγκώστας καί ύψώνει καί αυτός λάβαρο έπαναστατικό. Άπό τότε δέν ξαναγύρισε στόν θρόνο του.

Οΐ περισσότεροι Έπίσκοποι τής Πελο-

ποννήσου κλείσθηκαν στή φυλακή τοῦ πασαΐ τής Τριπολιτσάς άπό τίς άρχές Μαρτίου 1821 καί μόνον τρεΐς βρέθηκαν ζωντανοΐ, όταν μπήκαν οΐ Έλληνες μετά άπό 6,5 μήνες. Αυτή τή θυσία τών κληρικών άς μήν τήν λησμονοῦμε.

Στήν Κύπρο ό Άρχιεπίσκοπος Κυπριανός είχε μνηθεΐ στή Φιλική Έταιρία. Οΐ Τοῦρκοι τό πληροφορήθηκαν καί στις 9 Ίουλίου 1821 έγινε ή μεγάλη σφαγή στή Λευκωσία. Θανατώθηκε ό Κυπριανός καί όλοι οΐ Έπίσκοποι καί οΐ Άρχιμανδρίτες τοῦ νησιοῦ μαζί μέ τούς προκρίτους.

Πολλοΐ άλλοι Έπίσκοποι έπαιξαν σημαντικό ρόλο στόν Άγώνα, όπως ό Έλους Άνθιμος, ό Βρεσθένης Θεοδώρητος, ό Άνδρούσης Ίωσήφ, ό Ταλαντίου Νεόφυτος. Καί στή μεγαλειώδη Ξεοδο τοῦ Μεσολογγίου ό Έπίσκοπος Ρωγών Ίωσήφ, βοηθός τοῦ Μητροπολίτη Άρτης Πορφυρίου, θυσιάζεται άνατινάζοντας τόν Άνεμόμυλο.

Άλλά καί στήν ήθική καί πνευματική προετοιμασία τοῦ 1821 ό ρόλος τής Έκκλησίας καί τοῦ Ράσου είναι μαχητικός καί πανθολογούμενος. Τό έλληνορθόδοξο φρόνημα καί ή έθνική ταυτότητα διαφυλάχθηκαν μέ τή βοήθεια τής Παιδείας, ή όποία ήταν κατ' έξοχήν έργο τοῦ όρθοδόξου κλήρου. Σέ κρυφά καί φανερά σχολεία, άναλόγως τών συνθηκών πού επικρατοῦσαν, τά έλληνόπουλα μάθαιναν άπό τούς ιερεΐς τήν Πίστη τους, τήν γλώσσα τους καί έγαλουχοῦντο μέ τόν πόθο γιά Έλευθερία. Ό Άγιος Κοσμάς ό Αΐτωλός, άπό τή γέννηση τοῦ όποΐου συμπληρώνονται τριακόσια χρόνια, ήταν ιερο-

μόναχος, ίδρυσε διακόσια σχολεία και κήρυξε σέ εκατοντάδες πόλεις και χωριά τήν ἐλπίδα γιά τό «ποθούμενον», τήν ἀπελευθέρωση. Οἱ Νεομάρτυρες, οἱ πρῶτοι ἀντιστασιακοί τῆς δουλείας, ἀρνήθηκαν νά τουρκέψουν και δέν φοβήθηκαν τόν δήμιο. Τήν πνευματική τους ὑποστήριξη και ἐνθάρρυνση εἶχαν ἀναλάβει οἱ κληρικοί πού τούς ἐξομολογοῦσαν, οἱ λεγόμενοι «ἀλείπται».

Ὅρισμένοι διαδίδουν ὅτι τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο «ἀφόρισε τόν Ρήγα Φεραῖο». Τοῦτο εἶναι ἀνακριβές. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι μετά ἀπό τίς ἀπειλές και τίς φορτικές πιέσεις τοῦ Σουλτάνου ὁ Πατριάρχης Γρηγόριος Ε΄ ἀπέστειλε ἐπιστολή στόν Μητροπολίτη Σμύρνης Ἄνθιμο, μέ τήν ὁποία ἐκφράζει σοβαρές ἐπιφυλάξεις γιά τό κείμενο τοῦ Ρήγα πού εἶχε τίτλο «*Νέα Πολιτική Διοίκησις*», χωρίς νά ἀπαξιώνεται ἡ προσωπικότητα τοῦ Ἐθνομάρτυρος.

Εἶναι εὐκόλο νά ξαναγράψει κάποιος τήν Ἱστορία κατά τό δοκοῦν. Ὅμως Ἱστορία εἶναι ἡ μελέτη τῶν πηγῶν. Οἱ προσωπικές ἐρμηνεῖες και παρερμηνεῖες καταδεικνύουν φανατισμό, ἐθελοτυφλία και ἄγνοια τῶν πηγῶν. Ὅσοι ἐζησαν τά γεγονότα, Ἕλληνες και ξένοι, ἀγωνιστές και λόγιοι, παραδέχονται ὅτι χωρίς τόν ὀρθόδοξο κληρο οἱ Ἕλληνες

δέν θά εἶχαν ἐλευθερωθεῖ. Διαβάστε τόν Νικόλαο Κασομούλη, τόν Φωτάκο Χρυσανθόπουλο, τόν Ἰωάννη Μακρυγιάννη και τόσους ἄλλους αὐτόπτες μάρτυρες τῶν γεγονότων. Ἀκοῦστε τί λέει ὁ λαός μας μέσω τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ. Ἐπισκεφθεῖτε τά ἀμέτρητα πεδία τῶν μαχῶν και τούς τόπους τοῦ μαρτυρίου τῶν ὀρθοδόξων κληρικῶν, Πατριαρχῶν, Ἐπισκόπων, ἱερέων, ἱερομονάχων, διακόνων και ἀπλῶν μοναχῶν.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἐπιχειρεῖ μία ψύχραιμη και τεκμηριωμένη προσέγγιση τῆς Τουρκοκρατίας και τοῦ 1821 μέσω μιᾶς σειρᾶς δέκα ἐπιστημονικῶν συνεδρίων, τά ὁποία διοργανώνει ἡ Εἰδική Συνοδική Ἐπιτροπή Πολιτιστικῆς Ταυτότητος. Τά δύο πρῶτα συνέδρια ἔχουν ἤδη πραγματοποιηθεῖ και κυκλοφορεῖται ὁ Τόμος μέ τά Πρακτικά τοῦ Α΄ Συνεδρίου, τοῦ 2012. Τό δέκατο και τελευταῖο Συνέδριο θά πραγματοποιηθεῖ σὺν Θεῷ τό 2021, ὅταν θά συμπληρώνονται ἀκριβῶς διακόσια χρόνια ἀπό τήν κήρυξη τῆς Μεγάλης Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασεως.

*Ἐκ τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς
Πολιτιστικῆς Ταυτότητος*

Μόλις τελειώνει ο μεσονύκτιος ύμνος, ο οποίος αποτελεί τύπο και εικόνα της μελλούσης ζωής, επιτελούμε, όπως τονίζουν οι Άποστολικές Διαταγές, τις ευχές του Ὁρθρου «*εὐχαριστοῦντες ὅτι ἐφώτισεν ἡμῖν ὁ Κύριος παραγαγὼν τὴν νύκτα καὶ ἐπαγαγὼν τὴν ἡμέραν*¹». Μία καινούργια μέρα ἀρχίζει καὶ στό «μεθόριον» αὐτὸ μεταξύ νύκτας καὶ μέρας, ὅπως χαρακτηρίζει τὸν Ὁρθρο ὁ ἅγιος Μάρκος ὁ Εὐγενικός², οἱ πιστοὶ συνάζονται στό ναὸ τοῦ Θεοῦ γιὰ νὰ χαιρετήσουν τὸ αἰσθητὸ φῶς, νὰ προσευχηθοῦν γιὰ τὴν εὐδόωση τῶν ἔργων τῆς ἡμέρας, νὰ παρακαλέσουν τὸ Θεὸ γιὰ ὅλους ὅσους φροντίζουν γιὰ τὴν γαλήνη καὶ ἡρεμία τῆς ζωῆς μας καὶ νὰ μιλήσουν μαζί Του «*περὶ τῶν καθ' ἡμᾶς αὐτοῦς*». Γιὰ ὅ,τι δηλαδή μᾶς ἀπασχολεῖ καὶ εἶναι πρὸς σωτηρία καὶ προκοπὴ μας³.

Κατόπιν οἱ ψαλμοὶ τοῦ Ἑξαψάλμου (3, 37, 62, 87, 102, 142), πού εἶναι «*προσευχῆς ἅπαντες πεπληρωμένοι καὶ κατανύξεως*⁶». Οἱ ἐωθινές ευχές, ἀπὸ τὸ ἀσματικὸ πάλι τυπικὸ, πού γιὰ πρακτικούς λόγους διαβάζονται τὴν ὥρα τοῦ ἑξαψάλμου· «*ὁ ἱερεὺς τὰς ἐωθινὰς ευχὰς καθ' ἑαυτὸν τῷ Θεῷ ἀναφέρει, μεσίτης ἐπὶ τοῖς λεγομένοις δεικνύμενος, καὶ ἐνεργὰ τελῶν τὰ ἀδόξενα, τῇ ἱερῶσύνῃ γὰρ ἅπαντα τελειοῦται. Ὅθεν καὶ ὁ ἱερεὺς ἀρχεται, καὶ ὁ ἱερεὺς τελειοῖ*⁷. Ἀκολουθοῦν τὰ εἰρηνικά καὶ τὸ «*Θεὸς Κύριος*» πού ψάλλεται «*μετὰ μέλους ἐκφώνως, κατὰ μίμησιν τῶν δοξολογούντων ἀγγέλων*»⁸ καὶ συμβολίζει τὸ φανέρωμα τῆς χάριτος μετὰ τὸ Νόμο, τὸ φῶς πού διαδέχεται τὸ σκοτάδι, τὸν ἐρχομὸ τοῦ Κυρίου πού διέλυσε τὴν πλάνη⁹. Κι ὅλα αὐτὰ πού ἀναφέρει ὁ ὕμνος εἶναι «*ἐναργῆ σύμβολα*», «*τῆς ἐπιφανείσης τῷ βίῳ Δεσποτικῆς*

ΘΕΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΛΑΤΡΕΙΑΣ

Η ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΟΥ ΟΡΘΡΟΥ

Τοῦ Παναγιώτη Ἱ. Σκαλτσῆ
Ἀναπλ. Καθηγητῆ Θεολογικῆς Σχολῆς Α.Π.Θ.

Παλαιότερα ὁ Ὁρθρος ἀρχίζει μὲ τὴν προσφορὰ θυμιάματος, κατ' ἐπίδραση τῆς ἀσματικῆς - ἐνοριακῆς πράξης, κατὰ τὸ ἐναρκτήριο τρισάγιο⁴. «*Ὡς νεφέλη δέ τὸ θυμίαμα, τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκτυποῦν, ἀλλὰ καὶ μεταδοτικὸν τῆς θείας αὐτοῦ χάριτός τε καὶ εὐωδίας*»⁵. Προηγεῖται κατόπιν ἡ βασιλικὴ λεγόμενη ἀκολουθία, πού σήμερα περιορίστηκε μόνον στὴ Μεγάλη Τεσσαρακοστή καὶ τὴ Μεγάλη Ἑβδομάδα.

*παρουσίας ἐπ' ἐσχάτων τῶν χρόνων*¹⁰. Εἶναι φανερά σύμβολα «*τῆς (ἐν νυκτί) γεννήσεως καὶ ἐπιφανείας τοῦ Σωτῆρος*» καὶ τῆς κατὰ τὴν νύκτα πάλι ἔλευσης τοῦ νυμφίου τῶν ψυχῶν μας¹¹. Εἶναι θέματα αὐτὰ καὶ τοῦ μεσονυκτικοῦ.

Ἀκολουθεῖ ἡ στιχολογία τοῦ ψαλτηρίου τοῦ ὁποίου ἡ θέση ἐδῶ καὶ ἡ ὅλη δομὴ τῶν δύο καθισμάτων δέν εἶναι ἄσχετη μὲ τὸν ἐρχομὸ καὶ τὴ δοξολογία τοῦ σαρκωθέντος

1. Κλήμεντος Ρώμης, *Διαταγαὶ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων*, PG 1, 1136B.
2. Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ, *Ἐξήγησις τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀκολουθίας*, PG 160, 1177B.
3. Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ, ὅ.π., PG 155, 1176D.
4. Ἱ. Μ. Φουντούλη, *Λειτουργικὴ, τόμ. Ε', Ἀκολουθία τοῦ Νυχθημέρου (Σημειώσεις πρὸς χρῆσιν τῶν φοιτητῶν)*, σ. 100.

5. Συμεὼν Θεσσαλονίκης, *Διάλογος...*, PG 155, 561D.

6. Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ, ὅ.π., PG 160, 1177A.

7. Συμεὼν Θεσσαλονίκης, ὅ.π., PG 155, 565D.

8. Συμεὼν Θεσσαλονίκης, ὅ.π., PG 155, 565D.

9. Δ. Γ. Τσάμπι, *Λειτουργικὴ*, Θεσσαλονίκη 1993, σ. 59.

10. Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ, ὅ.π., PG 160, 117C.

11. Συμεὼν Θεσσαλονίκης, ὅ.π., PG 155, 568A. Βλ. καὶ Ἱ. Φουντούλη, ὅ.π., σ. 108.

Λόγου¹², αλλά φανερώνει και «τό πολυωφελές αὐτῶν καὶ ἡδονῆς θείας ἔμπλεων»¹³. Ψάλλεται κατόπιν ἡ τρίτη λεγομένη στιχολογία, ὁ πολυέλεος (134, 135, 136), πού λέγεται ἔτσι γιατί ἐπαναλαμβάνεται ἡ φράση τοῦ 135οῦ ψαλμοῦ «ὄτι εἰς τὸ αἶωνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ» καὶ ὀνομάζεται ἀπὸ τὸν ἅγιο Συμεὼν «ἐπινίκιος», «τά τοῦ Θεοῦ θαυμάσια διηγούμενος, καὶ μάλιστα τὴν ἐξ Αἰγύπτου καὶ τῆς ἁμαρτίας δπλονότι καὶ πλάνης τῶν ψυχῶν ἡμῶν πρὸς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν διάβασιν, καὶ τὴν ἐκ τοῦ Φαραώ καὶ τῶν Αἰγυπτίων, τοῦ διαβόλου δηλαδή καὶ τῶν δαιμόνων, ἐλευθερίαν ἡμῶν, καὶ τὴν ἐκ θαλάσσης τῶν πειρασμῶν τοῦ βίου, διὰ ξηρᾶς, τῆς ἰσχυρᾶς καὶ ἀκυμάντου ζωῆς ἐν ἰσχύι Θεοῦ τῆ καρτερία τῶν θλίψεων εὐσταλῆ πορείαν»¹⁴.

Στὴν ἴδια ἁσματικὴ ομάδα τοῦ Ὁρθρου ἀνήκει ἡ ἐκλογή ψαλμῶν σὲ μεγάλες γιορτές καὶ σὲ μεγάλους ἀγίους ὡς «προκηρύγματα τῶν θαυμασιῶν τοῦ Θεοῦ»¹⁵. Τὰ εὐλογητάρια κατόπιν, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ στή συνέχεια «κρηρύττεται» τὸ Εὐαγγέλιο, τὸ ὁποῖο «σφραγίζει» καὶ «τελειοῖ» τὰ πάντα καὶ «παριστᾶ» τὰ μυστήρια. Κατὰ τὴν ἀνάγνωσή του τίς Κυριακές ὁ ἱερέας φορᾶ λευκά ἄμφια καὶ στέκεται στὸ δεξιὸ μέρος τῆς ἀγίας Τραπέζης σὲ ἀνάμνηση τοῦ «ἐν τοῖς δεξιοῖς» τοῦ τάφου τοῦ Κυρίου καθημένου νεανίσκου καὶ τῶν «ἐν λευκοῖς» ἐνδεδυμένων ἀγγέλων¹⁶.

Ἄφοῦ λοιπὸν φανερῶνεται μέσω τοῦ Εὐαγγελίου τὸ μυστήριον, τότε «ἡ χορεία συνίσταται», συγκεντρώνονται οἱ χοροὶ καὶ «διὰ τῶν κανόνων τὰ ἐπινίκεια ἄδεται»¹⁷. Στιχολογοῦνται δηλαδή οἱ ἐννέα ὠδές τῆς Βίβλου, κάτι πού σήμερα τηρεῖται μόνο στά μοναστήρια, σὲ συνδυασμὸ μὲ τὰ τροπάρια τῶν κανόνων. Ὅταν ὁμως ὑπερίσχυσε τὸ ὑμνογραφικὸ στοιχεῖο, τότε καὶ οἱ κανόνες ἄρχισαν νὰ ψάλλονται αὐτοτελῶς χωρὶς τοὺς βιβλικούς στίχους¹⁸.

Ἐκεῖνο ὁμως πού γιὰ μᾶς ἐδῶ ἔχει περισσότερο ἐνδιαφέρον εἶναι οἱ συμβολισμοὶ τοῦ τμήματος αὐτοῦ τοῦ Ὁρθρου. Κατ' ἀρχὴν οἱ

ὠδές τῆς Γραφῆς εἶναι ἐννέα «διὰ τὸν ἀριθμὸν... τῶν ἀγγελικῶν καὶ θείων ταγματῶν»¹⁹ καὶ «εἰς τρισσὸν τύπον τῆς ὑπερθέου Τριάδος»²⁰. Οἱ σὲ τρεῖς δὲ στάσεις διαίρεσή τους γίνεται κατὰ τὸν τύπον τοῦ ψαλτηρίου (Α', Β'), Γ'-Δ', Ε', ΣΤ'-Ζ', Η' Θ'), ἀλλά τιμᾶται μ' αὐτὸν τὸν τρόπο καὶ ἡ Τριάδα²¹.

Ἡ ψαλμωδία τῶν καθισμάτων τροπαρίων στὴν Γ' ὠδή γίνεται ἀφ' ἐνός μὲν γιὰ τὴ μικρὴ ἀνάπαυση τῆς σάρκα, ἀφ' ἐτέρου δὲ διότι «καὶ καθημένους καὶ ἱσταμένους δεῖ τὸν Θεὸν ἀνυμνεῖν» ὅταν διαβάζονται τὰ περὶ τῆς ἑορτῆς πρὸς κοινὴ διδασκαλία καὶ ὠφέλεια²². Μετὰ τὴν ἔκτη ὠδή λέγεται τὸ κοντάκιο ὡς συνεπτυγμένη ἐν τροπαρίῳ εὐφημία τῆς ἑορτῆς²³ καὶ στὴν ἐννάτη ὠδή μεγαλύνεται ἡ Θεοτόκος, στὴν ὁποία ὁ Θεὸς «θαυμαστά ἐποίησεν ἀληθῶς», διότι σαρκώθηκε ἀπ' αὐτὴν καὶ τὴν ἀνέδειξε ἀνώτερη ἀπ' ὅλους τοὺς ἀγίους καὶ ὑπέρτερη τῶν Σεραφίμ καὶ Χερουβίμ²⁴.

Μετὰ τίς ὠδές τῶν κανόνων ἀκολουθοῦν τὰ ἐξαποστειλάρια, πού λέγονται ἔτσι διὰ τὸ «ἐξαπόστειλον τὸ φῶς σου» ὡς φωταγωγικά πρὸ τῶν αἰῶνων²⁵. Καὶ ὁ ἅγιος Μάρκος ταυτίζει φωταγωγικά καὶ ἐξαποστειλάρια, διότι ἀφ' ἐνός μὲν αὐτὰ «ἀνευφημοῦν τὴν τοῦ φωτός παρουσία» καὶ ζητοῦν νὰ λάμψει πάνω μας τὸ νοπτό φῶς, ἀφ' ἐτέρου σχετίζονται μὲ τὴν ἀποστολή τῶν μαθητῶν στά ἔθνη «κατὰ τὴν ἀναστάσιμον ἡμέραν»²⁶. Ψάλλονται στή συνέχεια οἱ τρεῖς ψαλμοὶ τῶν Αἰνῶν (148, 149, 150) οἱ ὁποῖοι συγκαλοῦν τὴν κτίση, τοὺς ἀγγέλους καὶ ὅλα τὰ κτίσματα «εἰς τὴν αἴνεσιν τοῦ πεποικκότος αὐτὰ»²⁷.

Ἡ ἀκολουθία τοῦ Ὁρθρου κορυφώνεται μὲ τὴ μεγάλη δοξολογία. Τὴ δοξολογία γιὰ τὴν παρέλευση τῆς νύκτας καὶ τὴν ἔναρξη τῆς ἡμέρας²⁸. Τὴ δοξολογία πού ψάλλεται ἀπὸ ὅλους μὲ τὸν καλύτερο μελωδικὸ τρόπο, διότι ἀκριβῶς φανερώθηκε σ' ὅλο τὸν κόσμον καὶ σ' ὅλα τὰ ἔθνη τὸ μυστήριον τῆς σωτηρίας. Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ γέμισαν ἀπὸ τὴ δόξα τοῦ

12. Συμεὼν Θεσσαλονίκης, ὁ.π., PG 155, 568A.

13. Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ, ὁ.π., PG 160, 1177D.

14. Συμεὼν Θεσσαλονίκης, ὁ.π., PG 155, 568D.

15. Συμεὼν Θεσσαλονίκης, ὁ.π., PG 155, 569A.

16. Μάρκ. 16, 5-1ω. 20, 12.

17. Συμεὼν Θεσσαλονίκης, ὁ.π., PG 155, 569A.

18. I.M. Φουντούλη, ὁ.π., σ. 121.

19. Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ, ὁ.π., PG 160, 1177D.

20. Συμεὼν Θεσσαλονίκης, ὁ.π., PG 155, 569D.

21. Συμεὼν Θεσσαλονίκης, ὁ.π., PG 155, 569D.

22. Συμεὼν Θεσσαλονίκης, ὁ.π., PG 155, 572A.

23. Συμεὼν Θεσσαλονίκης, ὁ.π., PG 155, 572A.

24. Συμεὼν Θεσσαλονίκης, ὁ.π., PG 155, 572B.

25. Συμεὼν Θεσσαλονίκης, ὁ.π., PG 155, 572C.

26. Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ, ὁ.π., PG 160, 1180Δ

27. Συμεὼν Θεσσαλονίκης, ὁ.π., PG 155, 572C.

28. Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ, ὁ.π., 160, 1180D.

29. Συμεὼν Θεσσαλονίκης, ὁ.π., PG 155, 572D.

Τριαδικού Θεού. Γι' αυτό «θεολογεί ἡ Ἐκκλησία, βοῶσα “Κύριε βασιλεῦ ἐπουράνιε, Θεέ Πάτερ παντοκράτορ· Κύριε Υἱέ μονογενές Ἰησοῦ Χριστέ, καί ἅγιον Πνεῦμα”». Κατόπιν «καί τὴν τοῦ Θεοῦ Λόγου σάρκωσιν ἀνυμνεῖ λαμπρῶς, ἐκβοῶσα, “Κύριε ὁ Θεός ὁ ἀμνός τοῦ Θεοῦ, ὁ Υἱός τοῦ Πατρὸς, ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου”»²⁹.

Ἡ ἀκολουθία τοῦ Ὁρθρου μέ τί δομὴ καί τί θεολογία πού διακρίνει τὴν τάξη της δείχνει ὅτι κάτι νέο, ἀληθινὸ καί αἰώνιο μπαίνει στή ζωὴ μας. Ἀπὸ φυλακῆς πρωΐας, θά λέγαμε, ὁ ἄνθρωπος ἐνθαρρύνεται νά δώσει νόημα στὴν ἡμέρα του συμμετέχοντας στή χαρὰ καί τὴν εὐφροσύνη πού δημιουργεῖ ἡ ὑπόμνηση τῶν ἀγαθῶν τοῦ Θεοῦ, κατὰ τὸ «ἐμνήσθην τοῦ Θεοῦ καί νύφράνθην»³⁰.

Ἡ ἐναλλαγὴ ἐπίσης σκότους καί φωτός ἀποτελεῖ τύπο καί εἰκόνα τῆς νίκης τοῦ Χριστοῦ ὡς «φωτός τοῦ ἀληθινοῦ» κατὰ τοῦ σκότους τῆς πλάνης καί τῆς ἁμαρτίας. Μέσα ἀπὸ τὸν αἰσθητὸ ἥλιο οἱ πιστοὶ βλέπουν τὸν ἐρχομὸ «τοῦ ἡλίου τῆς δικαιοσύνης», τοῦ Σωτῆρος τῶν ψυχῶν ἡμῶν³¹. Ὁ Χριστὸς εἶναι τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων³² (Ἰω. 1, 4). Αὐτὸς πού δίδει τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, χορηγεῖ «τό τῆς εὐσεβείας φῶς»³³ καί διώχνει, σύμφωνα μέ τίς ἴδιες τίς εὐχές τοῦ Ὁρθρου, κάθε ζόφο ἀπὸ τίς καρδιές μας. Ἐπίσης ἡ νέα μέρα θυμίζει στοὺς πιστοὺς τὴν ἐρχόμενη νέα μέρα, τὴν ὀγδοάδα τοῦ μέλλοντος, ἡ ὁποία δέ θά γνωρίσει δύση καί σκότος³⁴.

Ἀκόμη καί τὸ αἵτημα γιὰ τὴν εὐλογία τῶν ἔργων τῶν χειρῶν μας ἔχει νόημα μόνο διότι ἔτσι θά δοξασθεῖ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ καί θά ἔλθει ἡ βασιλεία Του³⁵. Σ' ὅλα αὐτὰ πού ἀποτελοῦν κύρια θέματα τοῦ Ὁρθρου δέν θά πρέπει νά ξεχάσουμε καί ὅλα ὅσα μέσα ἀπὸ τὴν ἀκολουθία τονίζουν τίς διάφορες φάσεις τῆς θείας οἰκονομίας καί τὸ ἀπολυτρωτικὸ ἔργο τοῦ Χριστοῦ στὸν κόσμο, ἀλλὰ καί τὸ ρόλο τῆς Θεοτόκου καί τῶν ἁγίων μέσα στή ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας.

Μποροῦμε ἔτσι νά ποῦμε ἀνεπιφύλακτα πὼς ὁ Ὁρθρος εἶναι μία πορεία ψηλάφησης τοῦ σαρκωθέντος καί Ἀναστάντος Χριστοῦ. Εἶναι μιὰ πορεία ψηλάφησης καί βίωσης τῶν ἐσχάτων. Εἶναι ἓνα σύμβολο ὁ Ὁρθρος. Σύμβολο φωτισμοῦ, ἀναγέννησης, χαρᾶς καί προσδοκίας. Πολύ σωστά γράφτηκε πὼς ἡ ἀκολουθία τοῦ Ὁρθρου εἶναι προπαιδεία καί προετοιμασία γιὰ τὴν εὐχαριστία. «Ἡ ὀρθόδοξη λατρεία ἀπὸ τὸ “εὐλογητὸς τοῦ Ὁρθρου” μέχρι τὸ «δὶ εὐχῶν τῶν ἁγίων πατέρων» εἶναι μιὰ σταδιακὴ ἀφήγηση καί προοδευτικὴ ἀποκάλυψη τῆς ὅλης θείας οἰκονομίας γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου. Κατὰ τρόπο ἐπαγωγικὸ ξεκινᾷ ἀπὸ τὴν διακήρυξη ὅτι ὁ Θεός εἶναι ὁ ὢν, προάγεται μέ παραδείγματα τῆς ἐπεμβάσεως τοῦ Θεοῦ στὴν ἱστορία καί τελειώνει μέ τὴ συνάντηση Δημιουργοῦ καί δημιουργήματος πού συντελεῖται στή θεία εὐχαριστία»³⁶.

Κάθε μέρα, λοιπόν, πού ξημερώνει ἀπηχεῖ τὸ ἴδιο μῖνυμα. «ἰδοὺ καινά ποιῶ τά πάντα»³⁷. Ἡ ἴδια πορεία ἀπὸ τὴν κατάνυξη τοῦ ἐξαψάλμου καί τὴ συναίσθηση τῆς μηδαμινότητάς μας στό πανηγύρι τῶν αἰῶν καί στή χαρὰ τῆς δοξολογίας. Ὁ χρόνος πλέον γίνεται ἓνα μυστήριον, μυστήριον ἀνεβάσματος καί πλήρωσης. Λειτουργεῖ ὡς «συντελεστής» τῆς αἰωνιότητος³⁸ καί ἡ ἡμέρα ὀλόκληρη ὡς προτύπωση τῆς ἀνέσπερης ἡμέρας τῆς ὀγδοάδος.

Μπροστὰ σ' αὐτὴ τὴν προοπτικὴ τοῦ ὀρθρου φωτός, τοῦ ἀνατέλλοντος «ἡλίου τῆς δικαιοσύνης» οἱ προκλήσεις τοῦ παραλόγου καί τῆς ἐκκοσμικέυσης, τῆς καταναλωτικῆς ὑστερίας καί κάθε ἀπραξίας πού μᾶς ἀλλοτριώνει, μποροῦν νά δώσουν τὴ θέση τους στὴν «ἐπίγνωσιν τοῦ θελήματος» τοῦ Θεοῦ³⁹ καί σ' ὅλα ἐκεῖνα τά ἔργα πού ὄντας εὐλογημένα ἀπὸ τὴ χάρι τοῦ Θεοῦ δίνουν ἀξία σ' αὐτὴ τὴ ζωὴ καί τρέφουν πράγματι τὸ ὄραμα τῆς «ἄλλης βιοτῆς τῆς αἰωνίου».

30. Ψαλμ. 76, 4. Βλ. καί Μεγάλου Βασιλείου, Ὅροι κατὰ Πλάτος, PG 31, 1013B.

31. Εὐχὴ τοῦ Ὁρθρου ΙΒ'.

32. Ἰω. 1, 4.

33. Συμεῶν Θεσσαλονίκης, ὁ.π., PG 155, 552A.

34. Εὐχὴ τοῦ Ὁρθρου Γ'. Εὐχὴ Α' Ὁρας.

35. Εὐχὴ τοῦ Ὁρθρου Θ' καί ΙΑ'. Βλ. καί Ἰ. Μ. Φουντούλι, Ἡ ἀκολουθία τοῦ Ὁρθρου, Θεσσαλονίκη 1966, σ. 13.

36. Δ. Κωνσταντέλλου, Βυζαντινὴ Κληρονομία, Ἀθῆναι 1990, σ. 31.

37. Ἀποκ. 21, 56.

38. Α. Καριώτογλου, Κουβεντιάζοντας γιὰ τὴν πίστιν, Ἀθῆναι 1989, σ. 116.

39. Κολ. 1, 9.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΧΡΟΝΙΚΑ

Έπίσκεψη Ένορίας Παμμεγίστων Ταξιαρχών στίς φυλακές Κομοτηνής

Τήν Πέμπτη, 27 Φεβρουαρίου ή ένορία του Μητροπολιτικού Ναού των Παμμεγίστων Ταξιαρχών Σερρών διοργάνωσε και φέτος έξορμηξη αγάπης στίς φυλακές Κομοτηνής ανταποκρινόμενη στή σχετική έντολή του Κυρίου μας.

Η εκκίνηση έγινε από την Έθνική Τράπεζα στίς 7.30' τό πρωί. Μετά από μιά σύντομη στάση στή Νέα Καρβάλη γιά καφέ, ακολούθησε προσκύνημα στόν Άγιο Νικόλαο και στήν Παναγία τήν Παντάνασσα (μετόχι τής Ι. Μονής Βατοπεδίου Άγίου Όρους) στό Πόρτο Λάγος.

Γύρω στίς 11.30' έφτασαν στίς φυλακές. Άφου τέλεσαν δέηση στό παρεκκλήσι του Άγίου Έλευθερίου των φυλακών, είχαν μιά ενήμερωση από τήν ψυχολόγο των φυλακών σχετική μέ τό σωφρονιστικό έργο που επιτελείται εκεί και τίς συνθήκες διαβίωσης των κρατουμένων. Δόθηκαν απαντήσεις σέ έρωτήσεις των ένοριτών, κι αφού άφησαν δέματα μέ είδη ίματισμού σέ καλή κατάσταση και χρηματικό ποσό γιά τήν αποφυλάκιση άπόρων κρατουμένων κατευθύνθηκαν στό κέντρο τής Κομοτηνής γιά μιά γνωριμία μέ τήν πόλη. Μετά από μιάς ώρας παραμονή στήν πόλη, μετέβησαν στήν Ξάνθη, όπου γευμάτισαν. Στή συνέχεια πήραν τό δρόμο τής επιστροφής αφού προηγουμένως είχαν ένα σύντομο προσκύνημα στό Ναό του Άγίου Γρηγορίου του Θεολόγου στή Νέα Καρβάλη. Τό

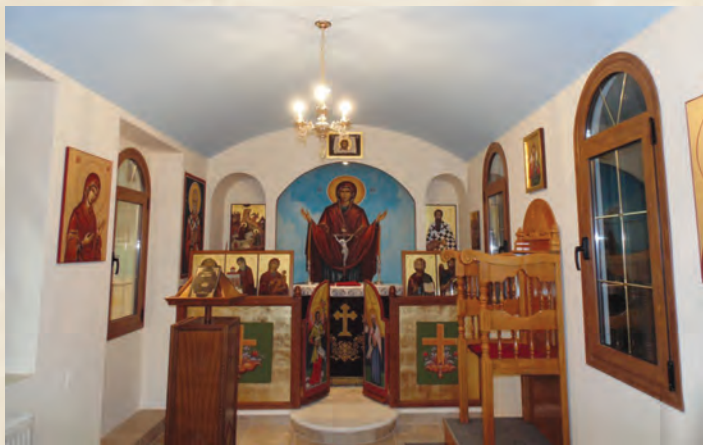
βράδυ επέστρεψαν στίς Σέρρες πλούσιοι σέ πνευματικά έφόδια.

Θυρανοίξια Έερωδ Παρεκκλησίων

* Τήν Κυριακή, 2 Μαρτίου, μετά τή θεία Λειτουργία που τέλεσε ό Σεβ. Ποιμενάρχης μας στόν Ι. Μητροπολιτικό Ναό Παμμεγ. Ταξιαρχών Σερρών, τέλεσε τόν Άγιασμό των Θυρανοίξιών του Έερωδ Παρεκκλησίου των Άγ. Κων/νου και Έλένης, τό όποιο βρίσκεται στόν ύπόγειο χώρο του Έερωδ Ναού Παμμεγίστων Ταξιαρχών.

Τό Έερωδ Παρεκκλήσιο, όπως ανέφερε ό Σεβασμιώτατος στά θυρανοίξια, ανεγέρθη στό χώρο όπου ύπήρχαν οι τάφοι των άοιδίμων Μητροπολιτών Σερρών Κων/νου Μεγγρέλη και Κων/νου Καρδαμένη. Γιά τό λόγο αυτό άπεφασίσθη νά άφιερωθεί τό νέο Έερωδ Παρεκκλήσιο στους Άγίους Κων/νο και Έλένη, και στό όποιο έχουν τοποθετηθεί σέ ειδική μαρμαρινη κρύπτη τά όστά των δύο Μητροπολιτών.

* Τό δεύτερο Έερωδ Παρεκκλήσιο άνηγέρθη στό χώρο του Μαξιμίου Πνευματικού και Πολιτιστικού Κέντρου τής Έερας Μητροπόλεως μας μετά από εύλογία και έπιμέλεια του Σεβ. Μητροπολίτου κ. Θεολόγου. Ό Άγιασμός των Θυρανοίξιών τό όποιο είναι άφιερωμένο στους Όσίους Χριστόδουλο τόν Πάτμο και Μάξιμο τόν Όμολογητή, τελέσθηκε τήν Δευτέρα, 31 Μαρτίου, από τόν σεπτό Ποιμενάρχη μας. Ό Σεβασμιώτατος εξέφρασε τήν ευάρεσκεία του γιά τήν ολοκλήρωση, σέ σύντομο χρονικό διάστημα, του Έερωδ Παρεκκλησίου και πρόσθεσε λέγοντας ότι, οι Όσοι στους όποιους είναι άφιερωμένο τό Παρεκκλήσιο είναι προστάτες δύο σημαντικών εκκλησιαστικών

ουργία τοῦ πνευματικοῦ κέντρου πού φέρει τό ὄνομά του, καί ὁ μακαριστός Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος τέλεσε τά ἐγκαίνιά του. Τό Ἱ. Παρεκκλήσιο θά ἀποτελεῖ αἰώνιο μνημόσυνο καί κερὶ εὐλαβείας ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τους. Ἐπίσης ὁ Σεβ. ἀναφέρθηκε καί στήν πραγματική ἀνάγκη πού ἔρχεται νά ὑπηρετήσῃ τό Ἱ. Παρεκκλήσιο καθώς σέ αὐτό θά ἔχουν τή δυνατότητα νά ἐφαρμόζουν ὅσα διδάσκονται οἱ μαθητές τῆς Σχολῆς Βυζ. Μουσικῆς, ψάλλοντας στίς ἱερές ἀκολουθίες πού τελοῦνται.

Χειροθεσία Ἀναγνώστῶν

Τὴν Κυριακή, 2 Μαρτίου, κατὰ τὴ θεία Λειτουργία πού τέλεσε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Θεολόγος, στὸν Ἱ. Μητροπολιτικό Ναό Παμμεγ. Ταξιαρχῶν Σερρῶν τέλεσε τὴ χειροθεσία Ἀναγνώστου σέ δύο εὐσεβεῖς νέους, τὸν Νικόλαο Σεβασλή καί τὸν Εὐάγγελο Καρπουχτοῦ.

Τμῆμα τοῦ Τιμίου Εὐλοῦ στίς Σέρρες

Τό ἀπόγευμα τοῦ Σαββάτου, 8 Μαρτίου, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Θεολόγος, ὑποδέχθηκε στὰ προπύλαια τοῦ Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Παμμεγ. Ταξιαρχῶν Σερρῶν, τεμάχιο τοῦ Τιμίου καί Ζωοποιοῦ Σταυροῦ τοῦ Κυρίου μας ἀπὸ τὴν Ἱερά Μονή Σουμελά, κατόπιν εὐλογίας τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Βεροίας, Ναούσης καί Καμπανίας κ. Παντελεήμονος, πρὸς ἀγιασμό τοῦ πιστοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ. Τό χαριτόβρυτο καί Ζωοδόχο Τίμιο Εὐλό, μετέφερε στήν πόλη μας ὁ Πανοσ. Ἀρχιμ. Νεκτάριος καί τό προεδρεῖο καί τά μέλη τοῦ Δ.Σ. τοῦ Πανελληνίου Ἰδρύματος «Παναγία Σουμελά».

Κατὰ τὴν ὑποδοχὴ τελέσθηκε δέηση καί στή συνέχεια Δοξολογία καί Ἑσπε-

προσώπων. Τοῦ αἰοιδίμου Μητροπολίτου Σερρῶν καί Νιγρίτης Μαξίμου καί τοῦ μακαριστοῦ Πρωθιεράρχη τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας Χριστοδούλου. Μεταξύ τους εἶχε ἀναπτυχθεῖ μιά στενὴ καί ἀδιατάρακτη φιλία.

Ὁ μακαριστὸς Μάξιμος εἶχε ἐμπνευστεῖ τὴ δημι-

ρινός χοροστατούντος του Σεβ. Μητροπολίτου μας κ. Θεολόγου. Τό τμήμα του Τιμίου Σταυρού παρέμεινε στον Ίερό Μητροπολιτικό Ναό Παμμεγ. Ταξιαρχών μέχρι τό Σάββατο, 15 Μαρτίου, όπου καθημερινά τελούνταν οι ιερές Άκολουθίες, προς Άγιασμό και πνευματική ένίσχυση των πιστών, ή προσέλευση των οποίων ήταν συγκινητική.

Η έορτή των Αγίων Θεοδώρων

Μέ ιδιαίτερη λαμπρότητα έορτάσθηκε και φέτος στις Σέρρες ή έορτή των αγίων ενδόξων μεγαλομαρτύρων Θεοδώρου του Τήρωνος και Θεοδώρου του Στρατηλάτου, κατά τήν όποία πανηγύριζε ό όμώνυμος καθεδρικός και προσκυνηματικός Ί. Ναός της πόλεώς μας.

Τήν Παρασκευή, 7 Μαρτίου, τελέσθηκε ό πανηγυρικός Έσπερινός στον όποιο χοροστάτησε ό Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Θεολόγος, ό όποιος στή συνέχεια τέλεσε τήν Άκολουθία της Α΄ στάσης των χαιρετισμών της Θεοτόκου και κήρυξε τό θείο λόγο.

Τήν αγιώνυμο ήμέρα, 8 Μαρτίου, τελέσθηκε ό Όρθρος και ή πανηγυρική θεία Λειτουργία στην όποία προεξήρχε ό Σεβ. Μητροπολίτης Λαγκαδά, Λητής και Ρεντίνης κ. Ίωάννης, ό όποιος και κήρυξε τό θείο λόγο, συλλειτουργούντων και των Σεβ. Μητροπολιτών Μαρωσίας και Κομοτηνής κ. Παντελεήμονος και του σεπτου ποιμενάρχου μας κ. Θεολόγου. Στο τέλος της θεία Λειτουργία έψάλη έπιμνημόσυνος δέηση «*ύπερ μακαρίας μνήμης και αιωνίου αναπαύσεως*» της ψυχής του κεκοιμημένου Θεοδώρου (Κολοκοτρώνη) άρχιστρατήγου της έπαναστάσεως του 1821.

Στή συνέχεια έγινε ή λιτάνευση της

Τιμίας Κάρας του αγίου μεγαλομάρτυρος Θεοδώρου του Στρατηλάτου και της ιερής και θαυματουργού εικόνας των αγίων Θεοδώρων.

Στό τέλος της πανηγύρεως ό Ποιμενάρχος μας ευχαρίστησε τους Άρχιερείς για τήν τιμητική τους συμμετοχή στή χαρά των Σερραίων, τίς Άρχές και τους πιστούς που πήραν μέρος στις ιερές Άκολουθίες.

«Τουρνουά» κατά της φτώχειας

Τό Σάββατο, 15 Μαρτίου, πραγματοποιήθηκε τό 1ο τουρνουά άκαδημίων ποδοσφαίρου κατά της φτώχειας και της πείνας.

Η εκδήλωση, στην όποία παρέστη και ό Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Θεολόγος, ήταν μία πρωτοβουλία του ΜΓΣ Πανσερραϊκού, είχε κοινωνικό χαρακτήρα, και έλαβε χώρα στις άκαδημίες του Πανσερραϊκού. Στην εκδήλωση συμμετείχαν άκαδημίες ποδοσφαίρου που δραστηριοποιούνται στο Νομό Σερρών.

Τήν εκδήλωση τίμησαν μέ τήν παρουσία τους ό διεθνής τερατοφύλακας και πρωταθλητής Ευρώπης 2004 μέ τήν Έθνική ομάδα Ποδοσφαίρου, Αντώνης Νικοπολίδης και ό πρόεδρος του ΠΣΑΠ Σταμάτης Συρίγος.

Η εκδήλωση είχε στόχο τήν συγκέντρωση τροφίμων και χρημάτων που διατέθηκαν στο Κοινοτικό Παντοπωλείο της Μητροπόλεώς μας, από τό όποιο σιτίζονται καθημερινά πάνω από 500 άπορες οικογένειες.

Ό Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Θεολόγος, χαιρετίζοντας τήν εκδήλωση χρησιμοποίησε ποδοσφαιρική όρολογία λέγοντας ότι «*ή Έλληνική Κοινωνία τά τελευταία χρόνια έχει δεχθεί πολλά γκόλ και πολλά αυτόγκόλ και ή συγκεκριμένη πρωτοβουλία άναδεικνύει*

ὅτι ὅταν ἀγωνίζεσαι ἀμυντικά καί ἐπιθετικά μπορεῖς νά ἀνακτήσεις τήν αὐτοπεποιθήσή σου καί νά φτάσεις στή νίκη. Τό ποδόσφαιρο εἶναι ἕνα συλλογικό παιχνίδι στό ὁποῖο κυριαρχεῖ ἡ συνεργατικότητα καί παραμερίζεται ὁ ἐγωϊσμός».

Ἡ ἑορτή τοῦ Εὐαγγελισμοῦ καί ἡ ὑποδοχή τοῦ Ἱεροῦ Λειψάνου τοῦ ἁγ. Κοσμά τοῦ Αἰτωλοῦ

Μέ λαμπρότητα τελέσθηκαν οἱ πανηγυρικές Ἀκολουθίες στόν Ἱ. Ναό Εὐαγγελιστρίας Σερρών, μέ τήν εὐκαιρία τῆς ἑορτῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου καί τῆς ὑποδοχῆς ἀποτιμήματος τοῦ Τιμίου Λειψάνου τοῦ Ἁγ. Κοσμά τοῦ Αἰτωλοῦ.

Τήν Δευτέρα, 24 Μαρτίου, παραμονή τῆς ἑορτῆς μεταφέρθηκε στόν Ἱερό Ναό Εὐαγγελιστρίας Σερρών ἀπότμημα τοῦ Ἱ. Λειψάνου τοῦ ἁγ. Κοσμά τοῦ Αἰτωλοῦ ἀπό τό Σεβ. Μητροπολίτη μας κ. Θεολόγο. Τό Ἱερό Λείψανο προέρχεται ἀπό τόν Ἱερό Ναό Ἁγίου Κοσμά τοῦ Αἰτωλοῦ Κονίτσης. Μετά τήν ὑποδοχή τοῦ Ἱεροῦ Λειψάνου ἀκολούθησε ὁ Μέγας Πανηγυρικός Ἑσπερινός χοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας κ. Θεολόγου, ἐνῶ τό θεῖο λόγο κήρυξε ὁ προϊστάμενος τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, π. Ἰορδάνης Θεμελίδης. Μετά τό πέρας τοῦ Ἑσπερινοῦ τελέσθηκε Παράκληση στήν Ὑπεραγία Θεοτόκο.

Τήν Τρίτη, 25 Μαρτίου, ἀνήμερα τῆς ἑορτῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, στήν πανηγυρική θεία Λειτουργία προέστη ὁ Μητροπολίτης μας κ. Θεολόγος, ὁ ὁποῖος κήρυξε τόν θεῖο λόγο. Στό τέλος τῆς θείας Λειτουργίας χειροθέτησε σέ Ἀναγνώστη τόν εὐσεβῆ νέο Εὐάγγελο Ράντο μαθητή τῆς Α΄ τάξεως τοῦ Δημοτικοῦ, τόν δέ ἐφημέριο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ π. Διονύσιο Ἰωαν-

νίδη σέ Οἰκονόμο.

Τό Ἱερό Λείψανο παρέμεινε στόν Ἱ. Ναό Εὐαγγελιστρίας Σερρών μέχρι τήν Κυριακή, 30 Μαρτίου, ὅπου τελοῦνταν καθημερινά ἱερές Ἀκολουθίες.

Ἐπετειακή ἐκδήλωση

Γιά μιὰ ἀκόμη χρονιά ἡ Ἱερά Μητρόπολή μας προκειμένου νά τιμήσει τήν ἱερά μνήμη τῶν ἡρωϊκῶν πρωταγωνιστῶν τῆς ἐπετείου τῆς Ἐθνικῆς Παλιγγενεσίας τοῦ 1821, κληρικῶν καί λαϊκῶν πού ἔδωσαν τήν ζωή τους γιά τήν ἐλευθερία τῆς πατρίδας μας, καί μέ ἀφορμή τήν συμπλήρωση 300 ἐτῶν ἀπό τήν γέννηση τοῦ ἁγίου ἐνδόξου Ὅσιομάρτυρος καί Ἰσαποστόλου Κοσμά τοῦ Αἰτωλοῦ, τοῦ μεγάλου αὐτοῦ διδασκάλου τοῦ Γένους, διοργάνωσε ἐκδήλωση, τήν Τρίτη, 25 Μαρτίου, στήν αἴθουσα τοῦ παλαιοῦ Ὁρφέα Σερρών, ἡ ὁποία ἦταν κατάμεστη.

Τήν ἐκδήλωση συντόνισε ὁ Αἰδεσιμολ. Πρωτ/ρος π. Ἰορδάνης Θεμελίδης ὁ ὁποῖος ἀφοῦ προσφώνησε τό ἐκλεκτό ἀκροατήριό παρουσίασε μέ τό πλούσιο βιογραφικό του τόν πανεπιστημιακό καθηγητή κ. Μιχαήλ Τρίτο.

Στό πρῶτο μέρος τῆς ἐκδήλωσης μίλησε ὁ ἐλλογιμώτατος κ. Μιχαήλ Τρίτος, Κοσμήτωρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Θεσ/νίκης μέ θέμα: «Ὁ ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός καί ἡ νεοελληνική μας διάσφαιρα».

«Ἡ Ἐπανάσταση τόνισε ὁ κ. Τρίτος, ἄρχισε τό 1821, ὅμως πολύτιμη προπαρασκευή ἔκανε ὁ ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός». Περιέγραψε τή ζωή καί τό ἐθνικοθηρησκευτικό ἔργο τοῦ Πατροκοσμά καί πρόσθεσε ὅτι, «στά χρόνια τῆς σκλαβιάς, κανένας δέν μπόρεσε νά ιδρύσει τόσα πολλά Σχολεῖα, ὅσα ἀνοιξαν καί λειτούργησαν χάρις στίς προσπάθειες τοῦ Πατροκοσμά. Ἦθελε λαό

μορφωμένο, γιατί μόνο έτσι, όπως συνήθιζε νά λέει, θά ἔρθῃ τό «ποθούμενο», δηλ. ἡ ἀπελευθέρωση ἀπό τήν μακραίωνη σκλαβιά».

Στή συνέχεια παρουσιάσθηκε ἕνα βίντεο μέ τήν ζωή καί τό ἐθνικοθηρσκευτικό ἔργο τοῦ Πατροκοσμά.

Στό τρίτο μέρος τῆς ἐκδήλωσης ἡ χορωδία Παραδοσιακῆς Μουσικῆς τοῦ Μαξιμείου Πνευματικοῦ καί Πολιτιστικοῦ Κέντρου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας παρουσίασε ἕνα πρόγραμμα μέ ἐπίκαιρα πατριωτικά τραγούδια ἀφοῦ πρῶτα ἔψαλε τό Κοντάκιο «Τῆ Ὑπερμάχῳ Στατηγῶ».

Τήν ἐπετειακή ἐκδήλωση ἔκλεισε ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας κ. Θεολόγος, ὁ ὁποῖος ἀφοῦ συνεχάρη τόν πανεπιστημακό καθηγητή κ. Μιχαήλ Τρίτο, γιά τήν συγκλονιστική ὁμιλία του, γιά τόν ἅγιο Κοσμά τόν Αἰτωλό. Συνεχάρη, ἐπίσης, τούς χορωδούς καί τόν χοράρχη καί Διευθυντή τῆς χορωδίας κ. Ἀστέριο Γούναρη γιά τό ὄραϊο καί πατριωτικό πρόγραμμα πού παρουσίασαν καί ὅσους συνέβαλαν στήν ἐκδήλωση αὐτή. Ἀπηύθυνε, τέλος, εὐχές καί εὐλογίες στούς παρευρισκομένους.

Ἐκδήλωση Βυζαντινῆς Χορωδίας Μαξιμείου

Ἡ τοπική μας Ἐκκλησία, καθώς ὀδεύουμε πρὸς τήν Ἁγία καί Μεγάλη Ἑβδομάδα γιά νά προσκυνήσουμε τό Σωτήριο Πάθος, τόν Σταυρό καί τήν ἔνδοξο Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, θέλουσα νά μᾶς εἰσαγάγει στό κατανυκτικό καί διδακτικό κλίμα τῶν ἁγίων ἡμερῶν, διοργάνωσε, τό Σάββατο τοῦ Λαζάρου, 12 Ἀπριλίου, τό βράδυ, στόν Ἱερό Μητροπολιτικό Ναό τῶν Παμμεγ. Ταξιαρχῶν Σερρῶν, ἐκδήλωση μέ τή Βυζαντινή χορωδία τοῦ Μαξιμείου Ἰδρύματος.

Στήν ἐκδήλωση, ἡ Βυζαντινή Χορω-

δία τοῦ Μαξιμείου Πνευματικοῦ μας κέντρου ἀπέδωσε μέ ἐπιτυχία ὕμνους τοῦ Τριωδίου καί τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Ἑβδομάδος, μέ τούς ὁποίους μᾶς εἰσήγαγε στό κατανυκτικό κλίμα τῶν φρικτῶν Παθῶν τοῦ Κυρίου. Τή χορωδία διηύθυνε ὁ πρωτοψάλτης τοῦ Μητροπολιτικοῦ μας Ναοῦ καί διευθυντής τῆς Σχολῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας κ. Ἀστέριος Γούναρης, ἐνῶ τόν ὑπομνηματισμό τῶν ὕμνων ἔκανε ὁ καθηγητής καί ἱεροψάλτης κ. Ἀλέξανδρος Θεοδοωρίδης.

Στό τέλος ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Θεολόγος ἐξέφρασε τίς θερμές του εὐχαριστίες πρὸς τούς χορωδούς

καί συνεχάρη τόν χοράρχη κ. Ἀστέριο Γούναρη καί εὐχήθηκε γιά τίς ἅγιες ἡμέρες τῆς Μεγ. Ἑβδομάδος.

Κατανυκτικοί Ἑσπερινοί

Μέ κατάνυξη καί εὐλάβεια πραγματοποιήθηκαν οἱ κατανυκτικοί Ἑσπερινοί κατά τή διάρκεια τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς στήν Ἱ. Μητρόπολή μας. Σ' ὅλους χοροστάτησε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Θε-

ολόγος καί παρακολούθησε ὁ Ἱ. Κληρὸς καί πλῆθος πιστῶν.

● Τὴν 9ῃ Μαρτίου, Α΄ Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν, ἑορτὴ τῆς Ὁρθοδοξίας, ὁ Κατανυκτικὸς Ἑσπερινὸς τελέσθηκε στὸν Ἱ. Μητροπ. Ναὸ Παμμεγ. Ταξιαρχῶν, ὅπου κήρυξε τὸ θεῖο λόγο ὁ Πανοσ. Ἀρχιμ. Ἰωακείμ Παπαευσταθίου.

● Τὴν 16ῃ Μαρτίου, Β΄ Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν, στὸν Κατανυκτικὸ Ἑσπερινὸ πού πραγματοποιήθηκε στὸν Ἱ. Ναὸ Κοιμήσεως Θεοτόκου Σερρών, τὸ θεῖο λόγο κήρυξε ὁ Πανοσ. Ἀρχιμ. Ἀνθίμος Ρεγγίδης.

● Τὴν 23ῃ Μαρτίου, Γ΄ Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν, ἑορτὴ τῆς Σταυροπροσκυνήσεως, στὸν Ἱ. Ναὸ Τιμίου Σταυροῦ τελέσθηκε ὁ Κατανυκτικὸς Ἑσπερινὸς ὅπου μίλησε ὁ Πανοσ. Ἀρχιμ. Ἰωάννης Καλαϊτζῆς, ἱεροκήρυξ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Σιδηροκάστρου.

● Τὴν 30ῃ Μαρτίου, Δ΄ Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν, στὸν Κατανυκτικὸ Ἑσπερινὸ πού τελέσθηκε στὸν Ἱερό Ναὸ Ἁγ. Γεωργίου Νιγρίτης, τὸν θεῖο λόγο κήρυξε ὁ Πανοσ. Ἀρχιμ. Ἐπιφάνιος Οἰκονόμου, ἱεροκήρυξ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Δημητριάδος καί Ἄλμυροῦ.

● Τὴν 6ῃ Ἀπριλίου, Ε΄ Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν, ἑορτὴ τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας, στὸν Κατανυκτικὸ Ἑσπερινὸ πού τελέσθηκε στὸν Ἱ. Ναὸ Ἁγ. Νικήτα τοῦ Νέου Σερρών, μίλησε ὁ Πανοσ. Ἀρχιμ. Ἰερόνυμος Κάρμας, Ἡγούμενος τῆς Μονῆς Μεγάλου Σπηλαίου καί Γραμματέας τῆς Ἱεραῆς Συνόδου.

Ἡ ἑορτὴ τοῦ Ἁγίου Νικήτα τοῦ Νέου

Με λαμπρότητα ἑορτάσθηκε κι ἐφέτος ἡ ἑορτὴ τοῦ ἁγίου ἐνδόξου Ἱερομάρτυρα Νικήτα τοῦ Νέου, στὴν πόλη τῶν Σερρών, τὸ διήμερο 26 καί 27

Ἀπριλίου.

Τὸ Σάββατο, 26 Ἀπριλίου, παραμονὴ τῆς ἑορτῆς, τελέσθηκε πανηγυρικὸς Ἀρχιερατικὸς Ἑσπερινὸς στὸν ὁποῖο χοροστάτησε καί μίλησε ἐποικοδομητικὰ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κερκύρας, Παξῶν καί Διαποντίων

Νήσων κ. Νεκτάριος καί συμμετείχαν ό Σεβ. Μητροπολίτης Καισαριανής, Βύρωνος καί Ύμηττοῦ κ. Δανιήλ καί ό Σεβ. Ποιμενάρχης μας κ. Θεολόγος.

Τήν Κυριακή, 27 Ἀπριλίου, κυριώνυμο ἡμέρα τῆς ἑορτῆς, προεξῆρχε τῆς θ. Λειτουργίας ό Σεβ. Μητροπολίτης Καισαριανής, Βύρωνος καί Ύμηττοῦ κ. Δανιήλ, καί συλλειτουργήσαν οί Σεβ. Μητροπολίτες Σύρου, Τήνου, Ἄνδρου, Κέας, Μήλου καί Μυκόνου κ. Δωρόθεος, ό όποίος καί κήρυξε τό θείο λόγο, Κερκύρας, Παξῶν καί Διαποντίων Νήσων κ. Νεκτάριος καί ό Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Θεολόγος, ό όποίος στό τέλος τῆς θ. Λειτουργίας εὐχαρίστησε τούς ἁγίους Ἀρχιερεῖς πού τίμησαν μέ τήν παρουσία τους τήν τοπική μας παγήγυρη καθώς καί τίς ἀρχές τῆς πόλης καί τοῦ Νομοῦ.

Ἀπό τίς ποιμαντικές δραστηριότητες τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας

Ό Σεβ. Μητροπολίτης Σερρών καί Νιγρίτης κ. Θεολόγος κατά τόν μήνα Μάρτιο καί τό πρώτο εἰκοσαήμερο τοῦ μηνός Ἀπριλίου:

– **Λειτουργήσῃ** στους Ἱ. Ναούς: Παμμεγ. Ταξιαρχῶν Σερρών (2/3, 9/3, 13/4, 19/4, 20/4), Ἀγ. Θεοδώρων Σερρών (8/3, 17/4), 40 Μαρτύρων Σερρών (12/3), Ἀγ. Ἀντωνίου Σερρών (16/3), Προφ. Ἡλιοῦ Σερρών (19/3), Τιμ. Σταυροῦ Σερρών (23/3), Εὐαγγελιστρίας Σερρών (25/3), Κοιμ. Θεοτόκου Σκουτάρεως (26/3), Ἀγ. Δημητρίου Τερπνῆς (30/3), Ἀγ. Σπυρίδωνος Σερρών (2/4), Ἀγ. Νικήτα τοῦ Νέου Σερρών (4/4 καί 27/4), Εἰσοδίων Θεοτόκου Σερρών (6/4), Ζωοδ. Πηγῆς Β΄ Κοιμητηρίου Σερρών (12/4), Ἱ. Μονῆς Τιμίου Προδρόμου Σερρών (15/4), Ἀγ. Γεωργίου Νιγρίτης (21/4).

– **Χοροστάτησε:** α) στήν Ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ στους Ἱ. Ναούς:

Παμμεγ. Ταξιαρχῶν Σερρών (8/3, 9/3, 15/3, 29/3, 5/4), Ἀγ. Θεοδώρων Σερρών (7/3), Κοιμ. Θεοτόκου Σερρών (16/3), Τιμ. Σταυροῦ Σερρών (22/3, 23/3), Εὐαγγελιστρίας Σερρών (24/3), Ἀγ. Γεωργίου Νιγρίτης (30/3), Ἀγ. Νικήτα τοῦ νέου Σερρών (6/4, 21/4 καί 26/4) καί Ἀγ. Γεωργίου Ἀσπροβάλλας (22/4).

β) στήν Ἀκολουθία τῶν Χαιρετισμῶν τῆς Θεοτόκου τῆς Α΄ Στάσεως στόν Ἱ. Ναό Ἀγ. Θεοδώρων Σερρών (7/3), τῆς Β΄ Στάσεως στόν Ἱ. Ναό Παμμεγ. Ταξιαρχῶν Σερρών (14/3), τῆς Γ΄ Στάσεως στόν Ἱ. Ναό Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἄνω Μητροσιίου (21/3), τῆς Δ΄ Στάσεως στόν Ἱ. Ναό Ἀγ. Παντελεήμονος Σερρών (28/3) καί τοῦ Ἀκαθίστου Ὑμνου στόν Ἱ. Μητροπολιτικό Ναό τῶν Παμμεγ. Ταξιαρχῶν Σερρών (4/4).

γ) στήν Ἀκολουθία τοῦ ἱεροῦ Εὐχελαίου στόν Ἱ. Ναό Τιμ. Σταυροῦ Σερρών (16/4).

δ) στήν Ἀκολουθία τοῦ Νυμφίου: Κυριακή τῶν Βαΐων στόν Ἱ. Ναό Ἀγ. Σπυρίδωνος Σερρών (13/4), Μ. Δευτέρα στόν Ἱ. Ναό Ἀγ. Ἀναργύρων Σερρών (14/4), Μ. Τρίτη στόν Ἱ. Ναό Κοιμ. Θεοτόκου Σερρών (15/4).

ε) στίς Ἱ. Ἀκολουθίες τοῦ Νιπτῆρος στόν Ἱ. Ναό Ἀγ. 40 Μαρτύρων Σερρών (16/4) τῶν Παθῶν τοῦ Κυρίου στόν Ἱ. Ναό Παμμ. Ταξιαρχῶν Σερρών (17/4), τοῦ Ἑσπερινοῦ τῆς Ἀποκαθλώσεως στόν Ἱ. Ναό Παμμεγ.

Ταξιαρχῶν Σερρών (18/4), στήν Ἀκολουθία τῆς Ἀποκαθλώσεως στό Α΄ Κοιμητήριο Σερρών (18/4).

– **Προέστη:** α) στίς Ἀκολουθίες τοῦ Ἐπιταφίου στους Ἱ. Ναούς Ἀγ. Κων/νου καί Ἐλένης Α΄ Κοιμητηρίου Δήμου Σερρών, Ζωοδόχου Πηγῆς Β΄ Κοιμητηρίου Σερρών, Γεν. Νομαρχιακοῦ Νοσοκομείου Σερρών καί Παμμεγ. Ταξιαρχῶν Σερρών καί β) στήν

Ἐσπερινός Ἀποκαθλώσεως στόν Ἱ.Ν. Παμμεγ. Ταξιαρχῶν (18/4).

Μεγάλη Παρασκευή στόν Ἱ.Ν. Ἁγίας Αἰκατερίνης Γεν. Νοσοκομείου Σερρών (18/4)

Ἀπό τόν Ἐσπερινό τῆς Ἀγάπης (20/4)

Ἀκολουθία τοῦ Ἐσπερινοῦ τῆς Ἀγάπης στούς Ἱ. Ναούς Παμμεγ. Ταξιαρχῶν Σερρών καί Ἱ. Μονῆς Τιμίου Προδρόμου Σερρών (20/4).

– **Τέλεσε: 1)** Ἐπιμνημόσυνες δεήσεις: **α)** γιά τούς πεσόντες τό 1913 στή θέση «Πλατανούδια» Τερπνῆς μέ τήν εὐκαιρία τῆς 101ης ἐπετείου τῆς ὁμωνύμου ἱστορικής μάχης στό Ἡρώο τῆς Τερπνῆς (17/2).

β) στό Ἡρώο τοῦ Δήμου Νιγρίτης γιά τούς πεσόντες κατά τήν ἀπελευθέρωση τῆς πόλης (21/2),

γ) μέ τήν εὐκαιρία συμπλήρωσης ἑνδεκα ἐτῶν, ἀπό τήν ἐκδημία τοῦ Μακαριστοῦ Μητροπολίτου Σερρών κυροῦ Μαξίμου στόν τάφο του (5/3).

δ) μέ τήν εὐκαιρία συμπλήρωσης 73 ἐτῶν τῆς μάχης τῶν ὄχυρῶν τοῦ Ροῦπελ (6/4).

2) Τρισάγιο στό στρατιωτικό τμήμα τοῦ Α΄ Κομητηρίου Σερρών, γιά τούς πεσόντες Στρατιωτικούς κατά τούς Ἀπελευθερωτικούς Ἀγῶνες τοῦ Ἔθνους μας (22/2).

3) Δοξολογίες: **α)** μέ τήν εὐκαιρία τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς 101ης ἐπετείου τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Νιγρίτης στόν Ἱ. Ναό Ἁγ. Γεωργίου Νιγρίτης (21/2), **β)** γιά τήν ἐπέτειο τῆς Ἐθνικῆς Παλιγγενεσίας τῆς 25ης Μαρτίου στόν Ἱ. Μητροπολιτικό Ναό Παμμεγ. Ταξιαρχῶν Σερρών καί **γ)** τήν Ἀκολουθία τοῦ Ἁγιασμοῦ στό νέο Δημαρχεῖο τοῦ Δήμου Ἐμμανουήλ Παπαῦ στό Χρυσό (23/3).

Χελιδονίσματα από τό
Λύκειο Έλληνίδων
(1/3)

Άγιασμός στό νέο Δη-
μαρχείο του Δήμου
Έμμ. Παπα στό Χρυσό
(23/3).

Τρισάγιο στά όχνηρά
Ρούπελ (6/4)

Κάλαντα Λαζάρου στό
Σεβ. από τόν Ήπειρω-
τικό Σύλλογο Σεργῶν
(12/4)

Μ. Παρασκευή (18/4).

«Δεῦτε λάβετε φῶς».

«ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ»
στό Έπισκοπείο.

«ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ»
στό Έπισκοπείο.

Έσπερινός Αγάπης
στήν 1. Μονή Τιμίου
Προδρομού Σερρών
(20/4).

Πάσχα τό μέγαν καί ἱερόν*

Κείμενο

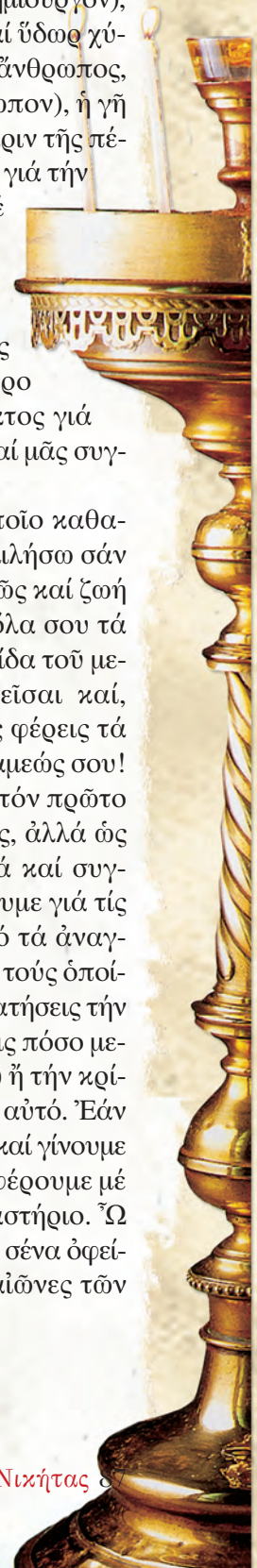
Πολλά μὲν δὴ τοῦ τότε καιροῦ τά θαύματα· Θεός σταυρούμενος, ἥλιος σκοτιζόμενος καί πάλιν ἀναφλεγόμενος (ἔδει γάρ τῷ Κτίστη συμπαθεῖν καί τά κτίσματα)· καταπέτασμα σχιζόμενον, αἷμα καί ὕδωρ τῆς πλευρᾶς χεόμενον (τό μὲν ὡς ἀνθρώπου, τό δέ ὡς ὑπέρ ἀνθρώπων)· γῆ σειομένη, πέτρα ὑπέρ τῆς πέτρας ῥηγνύμεναι, νεκροί ἀνιστάμενοι εἰς πίστιν τῆς τελευταίας καί κοινῆς ἀναστάσεως· τά ἐπὶ τῷ τάφῳ σημεῖα, τά μετὰ τὸν τάφον, ἃ τίς ἂν ἀξίως ὑμνήσειεν; Οὐδέν δέ οἶον τό θαῦμα τῆς ἐμῆς σωτηρίας· ῥανίδες αἵματος ὀλίγα κόσμον ὅλον ἀναπλάττουσι, καί γίνονται καθάπερ ὀπὸς γάλακτος πᾶσιν ἀνθρώποις, εἰς ἕν ἡμᾶς συνδέουσαι καί συνάγουσαι.

Ἄλλ' ὃ Πάσχα, τό μέγα καί ἱερόν τοῦ παντός κόσμον καθάρσιον! ὡς γάρ ἐμφύχῳ σοι διαλέξομαι. Ὡ Λόγε Θεοῦ καί φῶς καί ζωή καί σοφία καί δύναμις! χαίρω γάρ πᾶσι σου τοῖς ὀνόμασιν. Ὡ νοῦ τοῦ μεγάλου γέννημα καί ὄρημα καί ἐκφράγισμα! Ὡ Λόγε νοούμενε καί ἀνθρωπε θεωρούμενε, ὅς πάντα φέρεις ἀναδησάμενος τῷ ῥήματι τῆς δυνάμεώς σου! νῦν μὲν ἔχεις τὸν λόγον τοῦτον, οὐκ ἀπαρχήν, ἀλλά συμπλήρωσιν ἴσως τῆς ἡμετέρας καρποφορίας, χαριστήριον τὸν αὐτόν καί ἰκέσιον μηδέν κακοπαθεῖν ἡμᾶς ἔξω τῶν ἀναγκαίων τῶν ὑπὲρ τῶν σῶν ἐντολῶν καμάτων καί πόνων ἱερῶν, οἷς συνεζήσαμεν· καί στήσῃς τῷ σώματι τὴν καθ' ἡμῶν τυραννίδα (ὄρας ὄσην, Κύριε, καί ὡς κάμπτουσαν) ἢ τὴν σὴν ψῆφον, εἰ παρὰ τοῦ καθαιροίμεθα. Εἰ δέ καταλύσαμεν ἀξίως τοῦ πόθου καί δεχθειήμεν ταῖς οὐρανίαις σκηναῖς, τάχα σοι καί αὐτόθι θύσομεν δεκτὰ ἐπὶ τό ἅγιόν σου θυσιαστήριον, ὃ Πάτερ καί Λόγε καί Πνεῦμα τό ἅγιον· ὅτι σοί πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καί κράτος, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Μετάφραση

Πολλά μὲν λοιπόν εἶναι τά θαύματα ἐκείνης τῆς ἐποχῆς. Ὁ Θεός σταυρώνεται, ὁ ἥλιος σκεπάζεται ἀπὸ σκότος καί κατόπιν ἀνατέλλει πάλιν (διότι ἔπρεπε καί τά δημιουργήματα νὰ συμπάσχουν μὲ τὸν Δημιουργόν), τό καταπέτασμα τοῦ ναοῦ σχίζεται, αἷμα καί ὕδωρ χύνεται ἀπὸ τὴν πλευράν (τό μὲν ἐπειδὴ ἦταν ἄνθρωπος, τό δέ ἐπειδὴ ἦταν ἀνώτερος ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον), ἡ γῆ συγκλονίζεται, οἱ πέτραι σχίζονται πρὸς χάριν τῆς πέτρας, οἱ νεκροὶ ἀνασταίνονται, ὡς ἀπόδειξη γιὰ τὴν τελευταία καί κοινὴ ἀνάστασι. Τὰ σημεῖα δὲ τά ὁποῖα ἐγίναν στὸν τάφο καί τά μετὰ τὴν ταφήν, ποιὸς θὰ μπορούσε νὰ τὰ ἐξυμνήσει ἐπαξίως; Τίποτε δὲ δέν εἶναι ἰσάξιο μὲ τό θαῦμα τῆς σωτηρίας μου. Λίγες σταγόνες αἵματος οἱ ὁποῖες ἀναδημιουργοῦν ὀλόκληρο τὸν κόσμον καί γίνονται σάν χυμὸς γάλακτος γιὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους καί μᾶς συνδέουν καί μᾶς συγκεντρώνουν σὲ ἓνα σύνολο.

Ἄλλά, ὃ Πάσχα, τό μέγα καί ἱερό, τό ὁποῖο καθαρίζει ὀλόκληρο τὸν κόσμο! Διότι θὰ σοῦ μιλήσω σάν νὰ ἦσουν ἔμφυχο. Ὡ Λόγε τοῦ Θεοῦ καί φῶς καί ζωὴ καί σοφία καί δύναμη! Διότι χαίρομαι μὲ ὅλα σου τά ὀνόματα. Ὡ γέννημα καί κίνηση καί σφραγίδα τοῦ μεγάλου νοῦ! Ὡ Λόγε, ὁ ὁποῖος κατανοεῖσαι καί, ἀνθρωπε, ὁ ὁποῖος φαίνεσαι, καί ὁ ὁποῖος φέρεις τά πάντα συγκεντρωμένα στὸν λόγον τῆς δυνάμεώς σου! Τώρα μὲν ἄς δεχθεῖς τὸν λόγο αὐτό ὅχι ὡς τὸν πρῶτο καί καλύτερο καρπὸ τῆς καρποφορίας μας, ἀλλὰ ὡς συμπλήρωμά της ἴσως, εὐχαριστήριον ἀλλὰ καί συγχρόνως παρακλητικό, γιὰ νὰ μὴν ὑποφέρουμε γιὰ τίς ἐντολές σου τίποτε περισσότερο ἐκτός ἀπὸ τὰ ἀναγκαῖα καί τοὺς ἱεροὺς κόπους καί πόνους, μὲ τοὺς ὁποῖους ἔχουμε ζήσει μέχρι σήμερα. Καί ἄς σταματήσῃς τὴν τυραννία τοῦ σώματος ἐναντίον μας (βλέπεις πόσο μεγάλη εἶναι, Κύριε, καί πόσο μᾶς γονατίζει!) ἢ τὴν κρίση σου, ἐάν πρόκειται νὰ καθαρισθοῦμε ἀπ' αὐτό. Ἐάν δὲ φθάσουμε ἐπαξίως στό ποθούμενο τέρμα καί γίνουμε δεκτοὶ στὶς οὐρανίαις σκηνές, θὰ σοῦ προσφέρουμε μὲ προθυμία θυσίαις δεκτές στό ἅγιό σου θυσιαστήριον. Ὡ Πάτερ καί Λόγε καί Ἅγιον Πνεῦμα, ἐπειδὴ σὲ σένα ὀφείλεται κάθε δόξα, τιμὴ καί ἐξουσία στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

* Γρηγορίου Θεολόγου, Λόγος ΜΕ', εἰς τό Πάσχα, ΕΠΕ 5, Θεσ/νίκη 1977, σσ. 214-217

Κάλαντα του Λαζάρου στο Σεβασμιώτατο από τό Λύκειο Έλληνίδων (12/4).

Ή Χορωδία του Μαξιμίου Ίδρύματος στόν Ι. Μητροπολιτικό Ναό, ψάλλοντας τά Έγκώμια (18/4).